

ЗВІТ З ПЕРЕВІРКИ НА ПЛАГІАТ

ЦЕЙ ЗВІТ ЗАСВІДЧУЄ, ЩО ПРИКРПЛЕНА РОБОТА

Ковальська

БУЛА ПЕРЕВІРЕНА СЕРВІСОМ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ ПЛАГІАТУ MY.PLAG.COM.UA І
МАЄ:

СХОЖІСТЬ

8%

РИЗИК ПЛАГІАТУ

42%

ПЕРЕФРАЗУВАННЯ

1%

НЕПРАВИЛЬНІ ЦИТУВАННЯ

0%

Назва файлу: Ковальська.doc

Файл перевірено: 2023-06-10

Звіт створено: 2023-06-10

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПрАТ «ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЗАПОРІЗЬКИЙ
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»

Кафедра Міжнародних відносин, управління та адміністрування

ДО ЗАХИСТУ ДОПУЩЕНА

Зав.кафедрою

д.е.н., Михайлик Д.П.КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА
АНАЛІЗ ТА УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ І ПАСИВАМИ КОМЕРЦІЙНОГО
БАНКУ

Виконала

ст. гр. ФБС-218

(підпис)

К.Ю. Ковальська

Керівник

к.е.н., доц.

(підпис)

М.В. Адаменко

Запоріжжя

2023

ПрАТ «ПВНЗ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»

Кафедра Міжнародних відносин, управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

д.е.н., Михайлик Д.П.

«__» _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ

студентці гр. ФБС-218,

спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»

Ковальській Катерині Юріївні

1. Тема: Аналіз та управління активами і пасивами комерційного банку.

Затверджена наказом по інституту № 02-17 від 21.03. 2023 р

2. Термін здачі студентом закінченої роботи: 12.06.2023 р.

3. Перелік питань, що підлягають розробці:

- визначити сутність активів і пасивів комерційного банку, їх аналізу та управління;
- розглянути нормативно-правову та інформаційну базу аналізу та управління активами і пасивами комерційного банку;
- дослідити методичні підходи до аналізу та управління активами і пасивами комерційного банку;
- надати характеристику АТ КБ «Приватбанк» та проаналізувати ключові показники його діяльності;
- зробити аналіз динаміки і структури активів і пасивів АТ КБ «Приватбанк»;

- зробити аналіз відносних показників балансу АТ КБ «Приватбанк»;
- визначити антикризову стратегію АТ КБ «ПРИВАТБАНК» як напрям удосконалення управління його активами і пасивами.

4. Календарний графік підготовки кваліфікаційної роботи

№ етапу	Зміст	Терміни виконання	Готовність по графіку%, підпис керівника	Підпис керівника про повну готовність етапу, дата
1	Збір практичного матеріалу за темою кваліфікаційної бакалаврської роботи			
2	I атестація I розділ кваліфікаційної бакалаврської роботи			
3	II атестація II розділ кваліфікаційної бакалаврської роботи			
4	III атестація III розділ кваліфікаційної бакалаврської роботи, висновки та рекомендації, додатки, реферат			
5	Перевірка кваліфікаційної бакалаврської роботи на оригінальність			
6	Доопрацювання кваліфікаційної бакалаврської роботи, підготовка презентації, отримання відгуку керівника і рецензії			
7	Попередній захист кваліфікаційної бакалаврської роботи			
8	Подача кваліфікаційної бакалаврської роботи на кафедру			
9	Захист кваліфікаційної бакалаврської роботи			

Дата видачі завдання «__» _____ 2023 р.

Керівник кваліфікаційної
бакалаврської роботи _____

(підпис)

М.В.Адаменко

(прізвище та ініціали)

Завдання прийняв до виконання _____

(підпис)

К.Ю. Ковальська

(прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить: 76 сторінок, 10 таблиць, 21 рисунок, 43 використаних джерела, 2 додатки.

Об'єктом роботи є процес аналізу та управління активами і пасивами Акціонерного товариства Комерційний банк «Приватбанк». Предметом – теоретичні і практичні питання щодо аналізу та управління активами і пасивами комерційного банку, а також розробки антикризових заходів.

Метою кваліфікаційної бакалаврської роботи є дослідження теоретичних, методичних та практичних аспектів аналізу та управління активами і пасивами комерційного банку на прикладі діяльності АТ КБ «Приватбанк».

Методи дослідження – описові, системного підходу, порівняння, групування, горизонтальний та вертикальний аналіз, метод фінансових коефіцієнтів, трендовий, графічний, прогнозування та ін.

У роботі досліджені сутність активів та пасивів комерційного банку, сутність аналізу та управління ними. Розглянуто законодавчу та нормативно-правову базу, методичні підходи до аналізу та управління активами і пасивами комерційного банку. Проведено аналіз показників діяльності АТ КБ «Приватбанк», динаміки і структури активів і пасивів банку, відносних показників, що характеризують якість їх формування та відповідність вимогам НБУ, за 2017-2021 роки.

Досліджено сучасну ситуацію у банківському секторі України в умовах військових дій та економічної кризи. На основі чого визначено напрями управління активами та пасивами АТ КБ «Приватбанк» шляхом визначення антикризової стратегії. Обрано антикризову стратегію «GER». Її застосування дозволило зробити прогноз кредитного та депозитного портфелю та визначити прогнозний GER. Надано антикризові заходи.

АКТИВИ, ПАСИВИ, СТРАТЕГІЯ, УПРАВЛІННЯ, АНАЛІЗ,
ДИНАМІКА, СТРУКТУРА, РИЗИК, КРИЗА, GER, ПРОГНОЗУВАННЯ,
АНТИКРИЗОВІ ЗАХОДИ

ЗМІСТ

	С.
ВСТУП	6
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ТА УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ І ПАСИВАМИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ	8
1.1 Сутність активів і пасивів комерційного банку, їх аналізу та управління	8
1.2 Нормативно-правова та інформаційна база аналізу та управління активами і пасивами комерційного банку	15
1.3 Методичні підходи до аналізу та управління активами і пасивами комерційного банку	18
2 АНАЛІЗ АКТИВІВ І ПАСИВІВ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»	25
2.1 Характеристика АТ КБ «Приватбанк» та аналіз ключових показників його діяльності	25
2.2 Аналіз динаміки і структури активів і пасивів АТ КБ «Приватбанк»	34
2.3 Аналіз відносних показників балансу АТ КБ «Приватбанк»	44
3 АНТИКРИЗОВА СТРАТЕГІЯ АТ КБ «ПРИВАТБАНК» ЯК НАПРЯМ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЙОГО АКТИВАМИ І ПАСИВАМИ	49
ВИСНОВКИ	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	61
ДОДАТКИ	65

ВСТУП

Роль банківської системи полягає у формуванні сталого економічного розвитку та висококонкурентних позицій в сучасних умовах інтеграції у світовий фінансовий простір. Комерційні банки відіграють важливу роль у здійсненні економічних перетворень, пов'язаних з рухом фінансів між різними секторами економіки та регіонами для задоволення. Вибір та ефективне використання новітніх методів та інструментів аналізу та управління активами та пасивами банку залежить від комплексу факторів макро- та мікроекономічного середовища. Складність і багатогранність аналізу вимагає перегляду підходів до побудови фінансових взаємовідносин та потребує відповідних змін у системі управління активами та пасивами комерційних банків. Враховуючи сучасні тенденції поширення дисбалансів у фінансовій діяльності та необхідність забезпечення стабільності в банківському секторі, одним із основних і найважливіших інструментів вирішення сучасних проблем, у тому числі кризових, є аналіз та управління активами і пасивами банку.

Метою **кваліфікаційної бакалаврської роботи** є **дослідження теоретичних, методичних (essuir.sumdu.edu.ua)** та практичних аспектів аналізу та управління активами і пасивами комерційного банку на прикладі діяльності **АТ КБ «Приватбанк»**.

Для досягнення поставленої мети (dspace.oneu.edu.ua) поставлені та виконані такі завдання:

- досліджено сутність активів і пасивів комерційного банку, їх аналізу та управління;
- розглянуто нормативно-правову та інформаційну базу аналізу та управління активами і пасивами комерційного банку;
- досліджено методичні підходи до аналізу та управління активами і пасивами комерційного банку;

- надано [характеристику АТ КБ «Приватбанк» \(dspace.oneu.edu.ua\)](https://dspace.oneu.edu.ua) та проаналізовано ключові показники його діяльності;
- зроблено аналіз динаміки і структури активів і пасивів АТ КБ «Приватбанк»;
- визначена антикризова стратегія АТ КБ «Приватбанк» як напрям удосконалення управління його активами і пасивами.

Об'єктом роботи є процес аналізу та управління активами і пасивами Акціонерного товариства Комерційний банк «Приватбанк». Предметом – теоретичні і практичні питання щодо аналізу та управління активами і пасивами комерційного банку, а також розробки антикризових заходів.

У роботі використані такі методи дослідження – описові, системного підходу, порівняння, групування, [горизонтальний та вертикальний аналіз](#), [метод фінансових коефіцієнтів, \(studfile.net\)](#) трендовий, графічний, прогнозування та ін.

Для виконання роботи застосовано законодавчу, нормативно правову та інформаційну базу: Закони України, Положення та постанови НБУ, інструкції НБУ, звітність НБУ та АТ КБ «Приватбанк», наукові статті, монографії, підручники та посібники.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ТА УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ І ПАСИВАМИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

1.1. Сутність активів і пасивів комерційного банку, їх аналізу та управління

Дослідженню активів та пасивів комерційного банку присвячені праці багатьох науковців. Але можна зазначити відсутність існування єдиної точки зору на процес здійснення аналізу. Це пояснюється різними поглядами на сутність та цілі аналізу активів та пасивів банку, визначення різних завдань на кожному етапі управління процесу стосовно об'єкту дослідження тощо. Тому для побудови логічного та системного дослідження процесу аналізу активів та пасивів банку, а також прийняття рішень його результатами доцільно провести теоретичне дослідження існуючих визначень сутності активів та пасивів, а також аналізу активів та пасивів банку.

Структурна схема проведення теоретичного дослідження аналізу активів та пасивів комерційного банку наведена на рис. 1.1.

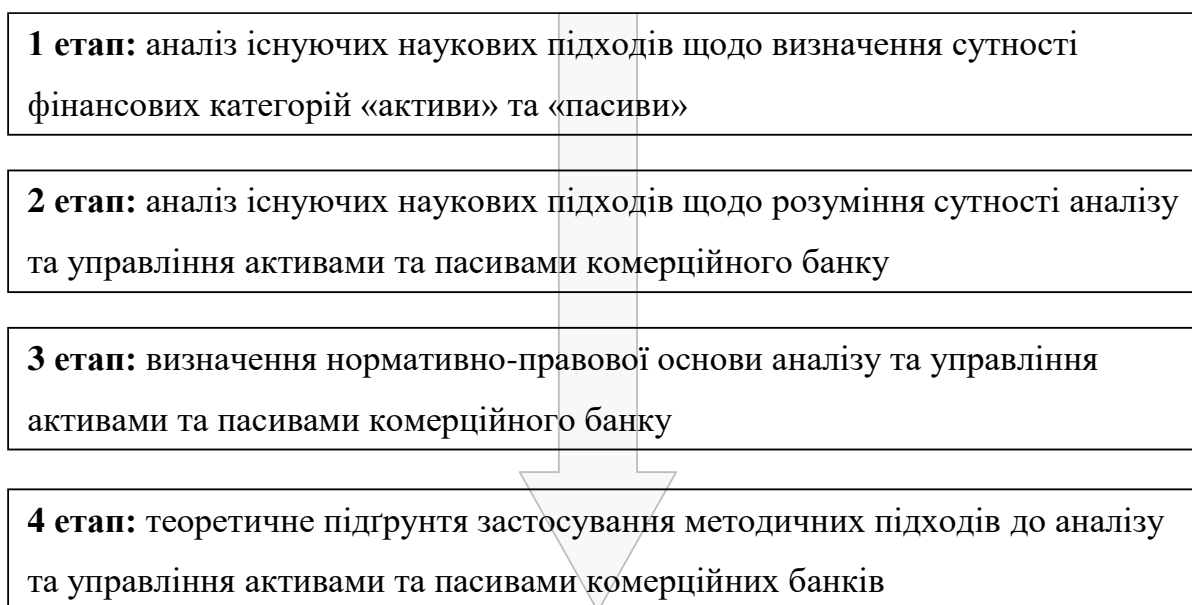

Рисунок 1.1 – Структурна схема проведення теоретичного дослідження аналізу активів та пасивів комерційного банку

Дослідження процесів аналізу активів та пасивів комерційного банку потрібно розпочати з визначення сутності фінансових категорій «активи» та «пасиви». Такому дослідженню приділялося багато уваги науковцями.. Також визначення сутності активів і пасивів комерційного банку зазначене у чинній законодавчій базі.

Для більш детального розгляду наведемо існуючі погляди на сутність активів і пасивів в науковій літературі (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Існуючі погляди на сутність активів і пасивів комерційного банку

Автори, джерела	Визначення сутності
Активи комерційного банку – це	
Соколова Х., Волкова В. [1]	напрями розміщення та використання ресурсів банку для отримання прибутку при раціональному розподілі ризиків по окремих видах операцій та для підтримки ліквідності банку
Кириченко О., Гіленко І., Роголь С., Сиротян С., Немой О. [2]	частина бухгалтерського балансу, що характеризує розміщення й використання залучених банком коштів з метою одержання прибутку і підтримання ліквідності банку
Кузнецова С., Болгар Т., Пестовська З. [3]	ресурси, що контролюються банком, які набуто в результаті попередніх операцій і які повинні принести дохід чи іншу економічну вигоду в майбутньому; економічні ресурси, що перебувають у розпорядженні банку, використання яких, ймовірно, принесу у майбутньому дохід.
Пасиви комерційного банку – це	
Соколова Х., Волкова В. [1]	ресурси банку, які складаються з власних, залучених і запозичених коштів для проведення активних операцій та одержання прибутку
Кириченко О., Гіленко І., Роголь С., Сиротян С., Немой О. [2]	частина бухгалтерського балансу, що відображає в грошовому вираженні джерела утворення коштів банку
Кузнецова С., Болгар Т., Пестовська З. [3]	сукупність грошових коштів, які знаходяться у розпорядженні банку і використовуються ним для здійснення активних операцій

В інших досліджених літературних джерелах [4-6] наводяться аналогічні визначення активів і пасивів комерційних банків. Отже, визначення їх сутності обумовлене характеристикою здійснюваних банківських операцій. Активи формуються внаслідок розміщення й використання залучених банком коштів, пасиви – внаслідок формування джерел утворення коштів банку: власних, залучених та запозичених.

Для розуміння процесу управління, що у подальшому буде розглядатися, розглянемо склад активів і пасивів балансу комерційного банку (рис. 1.1 та 1.2).

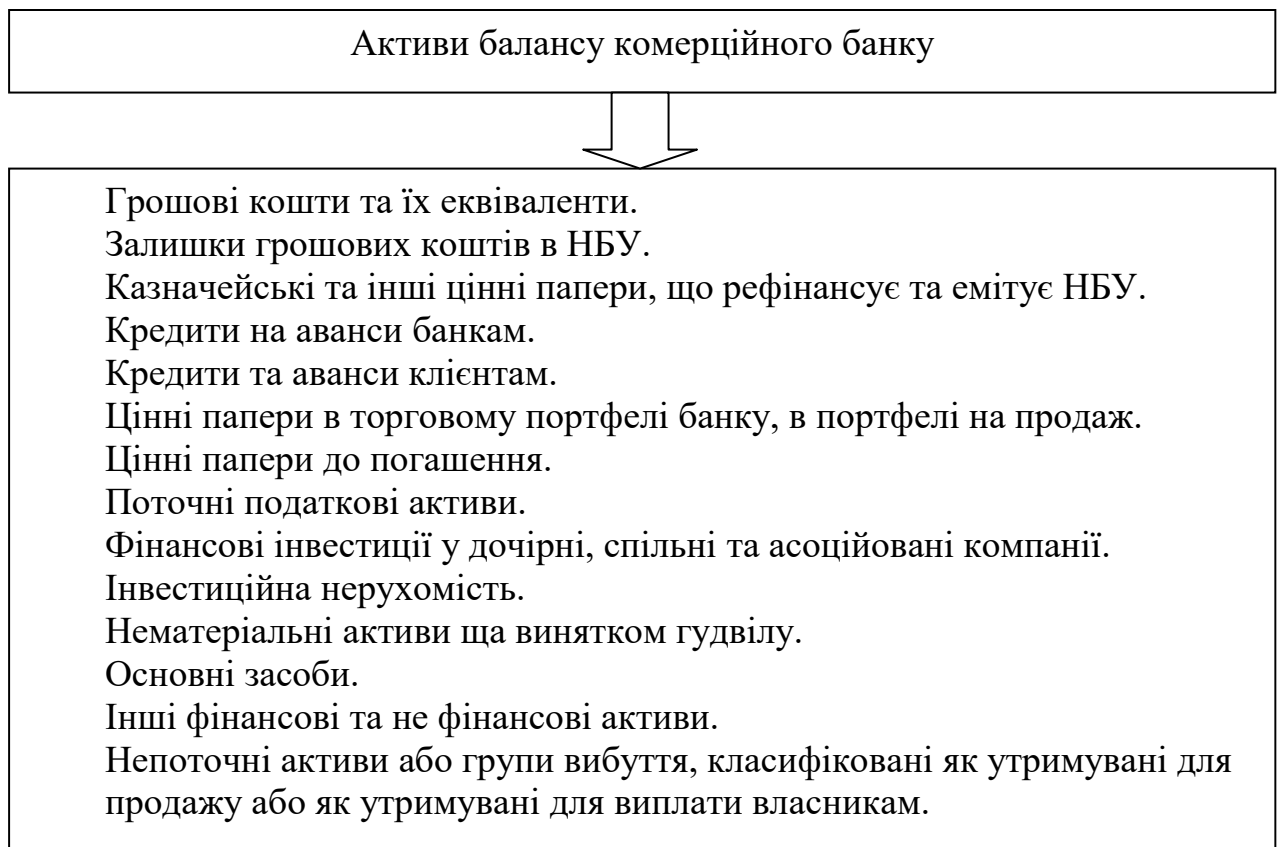

Рисунок 1.1 – Склад активів балансу комерційного банку

Потрібно наголосити, що активи банку можна класифікувати за різними ознаками. Відповідно до тривалості обороту ці активи поділяються на дві групи – довгострокові і поточні. Також існує поділ за ступенем ліквідності, ризиковості, можливості відчуження та ін.

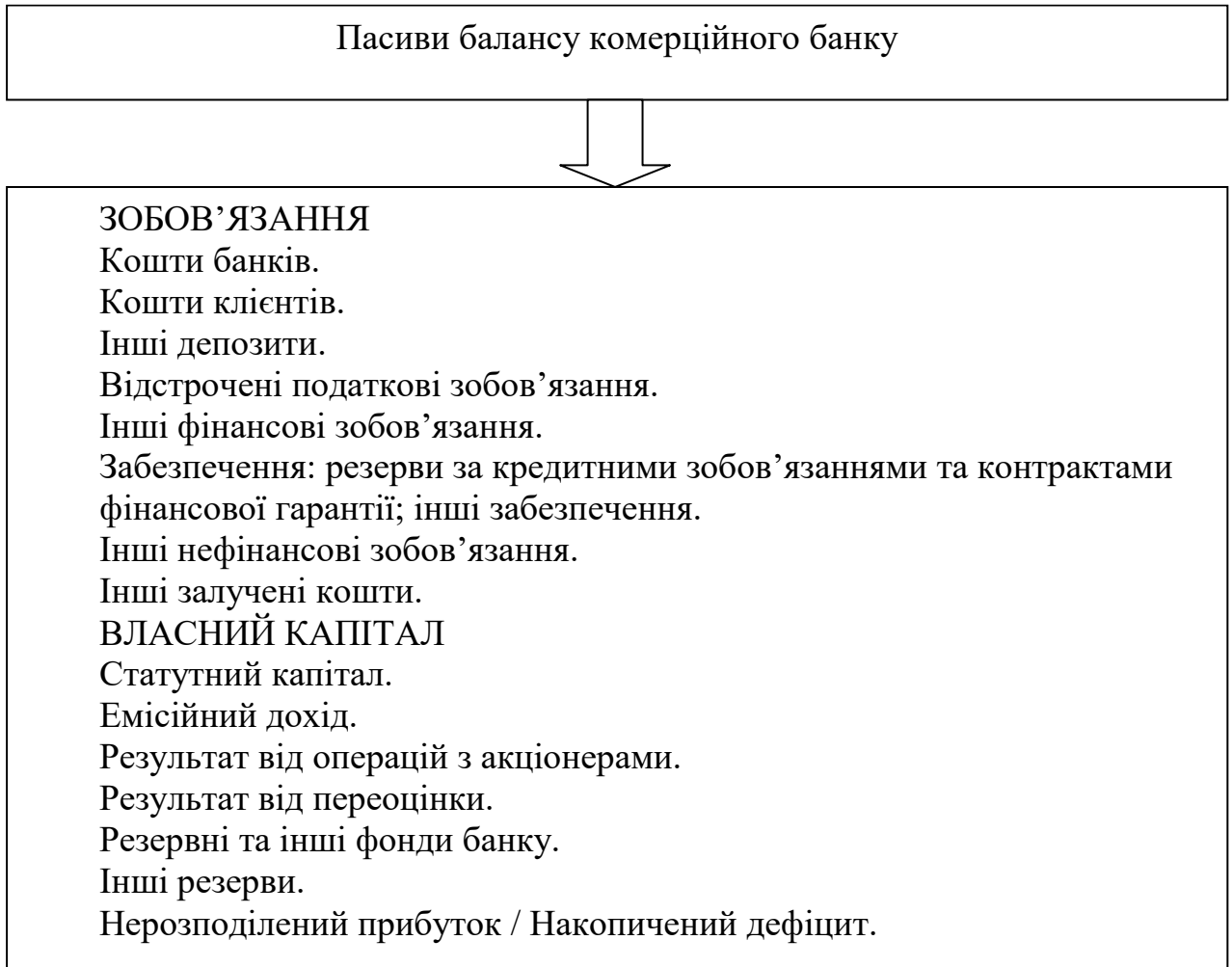

Рисунок 1.2 – Склад пасивів балансу комерційного банку

Отже, з рис. 1.2 видно, що пасиви комерційного банку складаються із двох розділів – зобов'язання та власний капітал. Такий поділ обумовлений класифікацією пасивів банку за характеристикою власності. Крім цього, існують й інші класифікаційні ознаки пасивів – за строковістю використання, за категоріями вкладників, за вартістю та ін.

Таким чином можна підсумувати, що об'єктом аналізу та управління активами і пасивами комерційного банку є окремі статті його балансу, а також показники, що характеризують фінансову стійкість, ступінь ризикованості банківської діяльності, вартістність залучення видів капіталу для здійснення активних операцій, ступінь ліквідності банку тощо.

Аналіз активів та пасивів комерційного банку лежить у площині банківського менеджменту. Незважаючи на велику кількість публікацій у

галузі банківського менеджменту, варто відзначити доцільність розвитку наукових досліджень у цьому напрямі. Аналіз активів та пасивів банку повинен враховувати сучасні тенденції визначення економічного змісту, нормативів та вимог формування капіталу й зобов'язань, оптимального збалансованого співвідношення активів та пасивів для достатнього рівня фінансової стійкості та ліквідності, зростання прибутку та мінімізації банківських ризиків тощо.

Перш ніж розпочати дослідження особливостей аналізу активів та пасивів банку потрібно визначитися із його сутністю. Аналіз традиційно розглядається як розкладення, розділення загального (об'єкту аналізу) на складові елементи та системного вивчення їх в межах цілого. Також аналіз можна досліджувати як систему знань про методи та способи оцінювання діяльності банку, економічних явищ і процесів на основі фінансової звітності та іншої економічної інформації [7]. В принципі всі науковці погоджуються з такими визначеннями.

Отже, суть аналізу у комерційному банку полягає у вивченні стану і розвитку його діяльності, визначенні причин зміни її результативних показників, а також розробці заходів, які спрямовані на підвищення ефективності функціонування комерційного банку.

Аналіз є основою прийняття управлінських рішень у комерційному банку та однією з функцій фінансового менеджменту. У табл. 1.2 наведені погляди, що відображаються у наукових працях вітчизняних й зарубіжних фахівців щодо сутності управління активами і пасивами банку.

На основі проведеного огляду поглядів науковців на сутність управління активами і пасивами комерційних банків можна визначити наступне. Існують різні погляди на процес такого управління, єдності у трактуванні сутності не існує. Це пов'язано з тим, що в процесі управління активами і пасивами банку одночасно досягається декілька стратегічних цілей, які між собою взаємопов'язані та враховують різні управлінські аспекти.

Таблиця 1.2 – Погляди науковців на сутність аналізу активів та пасивів комерційного банку

Автори, джерела	Визначення сутності
1	2
Лаврушин О. [8]	Управління активами і пасивами – це процес формування та наступного регулювання такої структури активів та пасивів балансу банку, яка забезпечить досягнення відповідних стратегій й цілей фінансового менеджменту.
Сінкі Дж. [9]	Процес управління активами та пасивами полягає в тому, що він поєднує окремі аспекти управління банківським портфелем в один скорегований процес при цьому основним завданням управління активами та пасивами виступає управління всім банківським балансом, а не окремими його частинами, враховуючи альтернативні ставки процента й ліквідності. На короткостроковому періоді управління активами та пасивами банку націлено на ставку процента, а в довгостроковій перспективі – на ринкову цінність власного капіталу. Основним напрямом управління активами та пасивами банку повинен бути процентний ризик.
Ларіонова І. [10]	Управління активами і пасивами полягає в рівноважному процесі управління між прибутком та ризиком шляхом встановлення нейтральності по відношенню до зміни ставок, ринкових коливань, операційних та комерційних ризиків. Основна увага при управлінні на короткостроковому інтервалі приділяється показникам, які отримані на основі балансових даних, на довгостроковому інтервалі основний акцент переноситься на максимізацію ринкової вартості капіталу.
Сало І., Криклій О. [11]	Управління активами та пасивами банків – основний процес, у межах якого банки планують і реалізують свої доходи та контролюють притаманні їм діяльності ризику.
Корнієнко Т. [12]	Управління активами та пасивами банку – цілеспрямований, динамічний процес скоординованого управління активами і пасивами банку з позицій ризику та доходності
Міщенко В. [13]	Управління активами та пасивами банку – процес управління, спрямований на залучення максимально допустимого обсягу ресурсів та їх розміщення в максимально дохідні активи, що мають потрібний рівень ліквідності і обмежений рівень ризику. При цьому керівництво банку має прагнути максимізувати поточну вартість активів й оптимізувати кінцеві фінансові результати.
Довгань Ж. [14]	Управління активами та пасивами банку – цілеспрямований процес, який направлений на формування максимально допустимого обсягу ресурсів (як власних, так і залучених) з метою отримання максимальної доходності, контролем за достатністю власного капіталу, визначення політики банку в сфері управління ліквідністю й ризик-менеджменту.

Продовження табл. 1.2

1	2
Маршалл Дж., Бансал В.К. [15]	Управління активами та пасивами – спробу мінімізувати чутливість до цінового ризику за рахунок дотримання певних пропорцій між активами та пасивами з одночасною мінімізацією ризику. Зміст цього виду управління ризиками зводиться до знаходження «оптимальних» пропорцій між балансовими активами та пасивами.
Шварц О. [16]	Управління активами та пасивами банку – цілеспрямований процес постійного регулювання структури активів і пасивів банку, спрямований на забезпечення ефективності банку: оптимізації ризику та забезпечення достатнього рівня ліквідності.
Колодізев О., Чмутова І., Губарева І. [17]	Під управлінням активами та пасивами розуміється формування структури банківського балансу, за допомогою якої вирішується питання управління банківськими ризиками, максимізацією прибутку та підтримання ліквідності.
Роуз П.С. [18].	Сутність управління активами та пасивами полягає у формуванні стратегій та заходів, які призводять структуру балансу банку у відповідності до його стратегічних програм.
Примостка Л. [19]	Управління активами та пасивами банку – це скоординоване управління фінансами банку, в процесі якого через узгодження управлінських рішень та досягнення певних пропорцій між активними й пасивними операціями забезпечується підвищення прибутку, зниження ризику, аналіз та контроль рівня ліквідності, управління гепом
Литвинюк О. [20]	Управління активами та пасивами – це загальна концепція, яка полягає в раціональному управлінні фінансовими потоками банку, в процесі якого шляхом узгодження управлінських рішень й забезпечення певних пропорцій між активами та пасивами досягаються поставлені цілі банку

З вище приведених визначень зрозуміло, що управління активами і пасивами комерційних банків спрямоване на досягнення ними оптимальних грошових потоків, за допомогою яких досягається бажаний рівень прибутковості та прийнятний рівень ризику. Або навпаки, забезпечується бажаний рівень банківського ризику при прийнятному рівні прибутковості. Крім того, управління активами і пасивами банку орієнтоване на раціональне залучення та розміщення ресурсів відповідно до нормативів, регламентованих вітчизняним законодавством, зосередження на максимізації

залучення обсягу банківських ресурсів для їх розміщення в найбільш дохідні активи для забезпечення достатньої ліквідності і прибутковості.

Отже, як видно аналіз та управління активами і пасивами інтегрує в собі низку цілей і завдань, що комплексно можуть забезпечити нормальний фінансовий стан комерційних банків та ефективну їхню діяльність на фінансовому ринку.

1.2. Нормативно-правова та інформаційна база аналізу та управління активами і пасивами комерційного банку

Процеси аналізу та управління активами та пасивами банків ґрунтуються на засадах чинного законодавства, нормативних та інструктивних положень Національного банку України.

Головним законодавчим актом у банківському секторі є Закон України «Про банки і банківську діяльність» [21]. Цей закон визначає умови створення, діяльності, реорганізації та припинення існування комерційних банків. У цьому законі Главою 6 [21] визначаються вимоги до формування капіталу, фондів і резерву банку. У Главі 7 відображаються основні аспекти і характеристика процесів управління комерційним банком, у тому числі його активами і пасивами. Главою 8 Закону України «Про банки і банківську діяльність» встановлюються вимоги до діяльності комерційних банків, у тому числі кредитних операцій, операцій з цінними паперами тощо. Операції, що приносять комерційному банку дохід є активними, а їх результати відображаються у активах балансу банку. Інші глави даного закону також тим чи іншим способом торкаються процесів управління активами і пасивами комерційних банків.

Відповідно до законодавства України [21] діяльність комерційних банків регулюється та контролюється Національним банком України. Статтею 66 «Форми нормативно-правових актів банківської діяльності» встановлено, що в рамках нормативного регулювання **Національний банк**

України встановлює економічні нормативи, які є обов'язковими до виконання всіма (library.nlu.edu.ua) комерційними банками. За виконанням економічних нормативів НБУ можна робити аналіз фінансової стабільності та ліквідності банку, судити про ступінь якості управління його активами та пасивами, про ступінь ризикованості банківської діяльності, про фінансовий стан.

Детальне роз'яснення економічних нормативів містить «Положення про порядок регулювання діяльності банків (essuir.sumdu.edu.ua) в Україні», затверджене постановою НБУ [22]. А з боку НБУ здійснюється систематичний аналіз виконання комерційними банками нормативів. Вони наведені у табл. 1.3.

Зміни до «Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні», що затверджена постановою Правління НБУ (essuir.sumdu.edu.ua) № 102 від 1 серпня 2019 року, обумовили відміну нормативів Н4 та Н5 починаючи з 2 вересня 2019 року [23]. А постановою Правління НБУ (essuir.sumdu.edu.ua) № 59 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 23 березня 2022 року скасовано норматив Н6 [24]. Він вже у 2022 році не розраховується, оскільки відбувся повний перехід на норматив NSFR як такий, що «стимулює банки покладатися на стабільніші та довгостроковіші джерела фіндування, зменшуючи залежність від короткострокового фінансування» (evnuir.vnu.edu.ua) [24].

Для розрахунку економічних нормативів, що наведені у табл. 1.3, Національним банком розроблено та затверджено відповідні Методики [25, 26].

Потрібно зауважити, що наведені чотири групи економічних нормативів дозволяють надати комплексну характеристику якості управління активами і пасивами комерційного банку. Оскільки 1 група – нормативи капіталу (Н1, Н2, Н3) – дають узагальнену характеристику управлінню пасивами та фінансової стійкості банку, а інші нормативи, що становлять

групи нормативів ліквідності, кредитного ризику та інвертування, дають характеристику управлінню активами у поєднанні з капіталом. Основою інформації для розрахунку економічних нормативів НБУ та інших фінансових показників, що характеризують управління активами та пасивами банків є фінансова звітність: «Звіт про фінансовий стан» (www.zapozhogneupor.com) (Баланс), «Звіт про прибутки та збитки та інший капітал» і «Звіт про рух грошових коштів».

Таблиця 1.3 – Економічні нормативи НБУ

№ з/п	Норматив		Критерій
1	H1	Мінімальний розмір регулятивного капіталу	не менше 200 млн. грн.
2	H2	Норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу	не менше 10%
3	H3	Норматив достатності основного капіталу	не менше 7%
4	H4	Норматив миттєвої ліквідності (припинено застосування з 2020 року)	не менше 20%
5	H5	Норматив поточної ліквідності (припинено застосування з 2020 року)	не менше 40%
6	H6	Норматив короткострокової ліквідності	не менше 60%
7	LCR _{ВВ}	Коефіцієнт покриття ліквідністю за всіма валютами з 31.12.2018 з 01.06.2019 з 01.12.2019	не менше 80% не менше 90% не менше 100%
8	LCR _{ІВ}	Коефіцієнт покриття ліквідністю за іноземною валютою з 31.12.2018 з 01.06.2019 з 01.12.2019	не менше 50% не менше 90% не менше 100%
9	NSFR	Коефіцієнт чистого стабільного фінансування з 01.04.2021 з 01.10.2021 з 01.04.2022	не менше 80% не менше 90% не менше 100%
10	H7	Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента	не більше 25%
11	H8	Норматив великих кредитних ризиків	не більше 8-кратного розміру регулятивного капіталу
12	H9	Норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами	Не більше 25%
13	H11	Норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою	Не більше 15%
14	H12	Норматив загальної суми інвестування	Не більше 60%

Це дозволяє управляти комерційним банком на основі перевірки фінансового стану та виконання нормативно-правових актів.

Фінансова звітність комерційних банків складається **відповідно до міжнародних** (www.zapozhogneupor.com) фінансових стандартів, а також

Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16 липня 1999 року [27].

Крім зазначеного вище існує велика кількість інших законодавчих і нормативних актів, які регулюють процеси здійснення пасивних і активних операцій комерційних банків, формування капіталу, зобов'язань та всіх видів активів тощо. Дане нормативно-правове забезпечення буде розглянуто за необхідності при проведенні аналізу активів і пасивів банку, при визначенні напрямів управління ними у наступних розділах даної роботи.

1.3 Методичні підходи до аналізу та управління активами і пасивами комерційного банку

Аналіз є базою розробки управлінських рішень при формуванні активів і пасивів комерційного банку, тому доцільно розпочати з методичних підходів до його проведення.

Традиційно при проведенні аналізу активів і пасивів комерційного банку використовуються горизонтальний та вертикальний аналізи, за допомогою яких можна надати характеристику змінам у динаміці та структурі за кожною статтею балансу. Також використовується метод фінансових коефіцієнтів, який покликаний за допомогою розрахунку аналітичних відносних показників визначити ступінь виконання базових вимог до фінансового стану та якості управління активами та пасивами комерційного банку. Якщо досліджуються показники за тривалим часовим рядом, то доцільно використовувати трендовий аналіз, який дозволяє визначити тенденції розвитку за окремими напрямками або за показниками в частинах активів та пасивів балансу банку. Для визначення причин та наслідків змін у статтях активів і пасивів комерційного банку застосовується факторний аналіз. Він дозволяє кількісно оцінити вплив факторів на зміни

активів та пасивів, а також визначити причинно-наслідкові зв'язки таких змін. Ці методи можуть бути застосовані у даній роботі.

Аналіз активів і пасивів комерційного банку пропонуємо проводити за такими етапами (рис. 1.3).

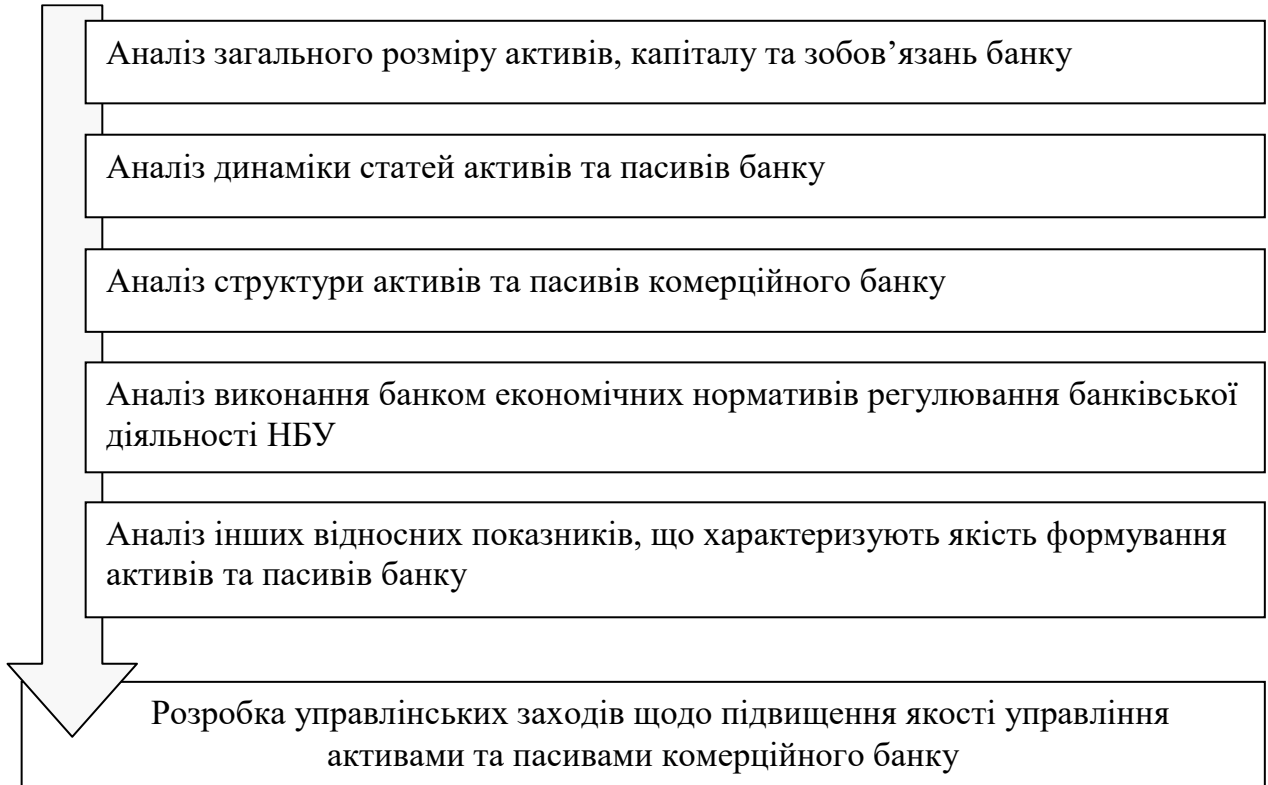

Рисунок 1.3 – Етапи аналізу активів та пасивів комерційного банку

Досліджуючи управління активами і пасивами комерційних банків потрібно зазначити, що воно у широкому розумінні націлене на зростання вартості капіталу банку. Безумовно, що **основна мета будь-якої комерційної діяльності, (mariagranitckaya.ru)** у тому числі і банківської, – отримання високої ринкової вартості бізнесу, що досягається на засадах чистої процентної маржі, при управлінні доходами, при якісній оптимізації банківських операцій по формуванню ресурсної бази та її розміщенню з метою отримання прибутків.

Попередній розгляд **сутності управління активами та пасивами (core.ac.uk)** комерційних банків виявив декілька поглядів науковців. Вважаємо, що під таким управлінням слід розуміти цілеспрямований процес,

націлений на максимізацію залучення оптимально допустимої кількості ресурсів та розміщення їх в активи, що приносять найбільший дохід, при оптимальному для банку рівні ліквідності та ризику.

Об'єктами управлінського процесу є активи та пасиви, їх обсяги, структура; показники, що характеризують раціональне, збалансоване та оптимальне поєднання **активів і пасивів** в ході діяльності комерційного банку. Суб'єктами **управління активами та пасивами (core.ac.uk)** банківської установи є відповідні комітети, департаменти, відділи та окремі менеджери різних ланок, професійні функції яких пов'язані із забезпеченням процесів такого управління в межах комерційного банку.

Для досягнення головної мети в управлінні активами та пасивами комерційного банку розглядається такі цілі (рис. 1.4).

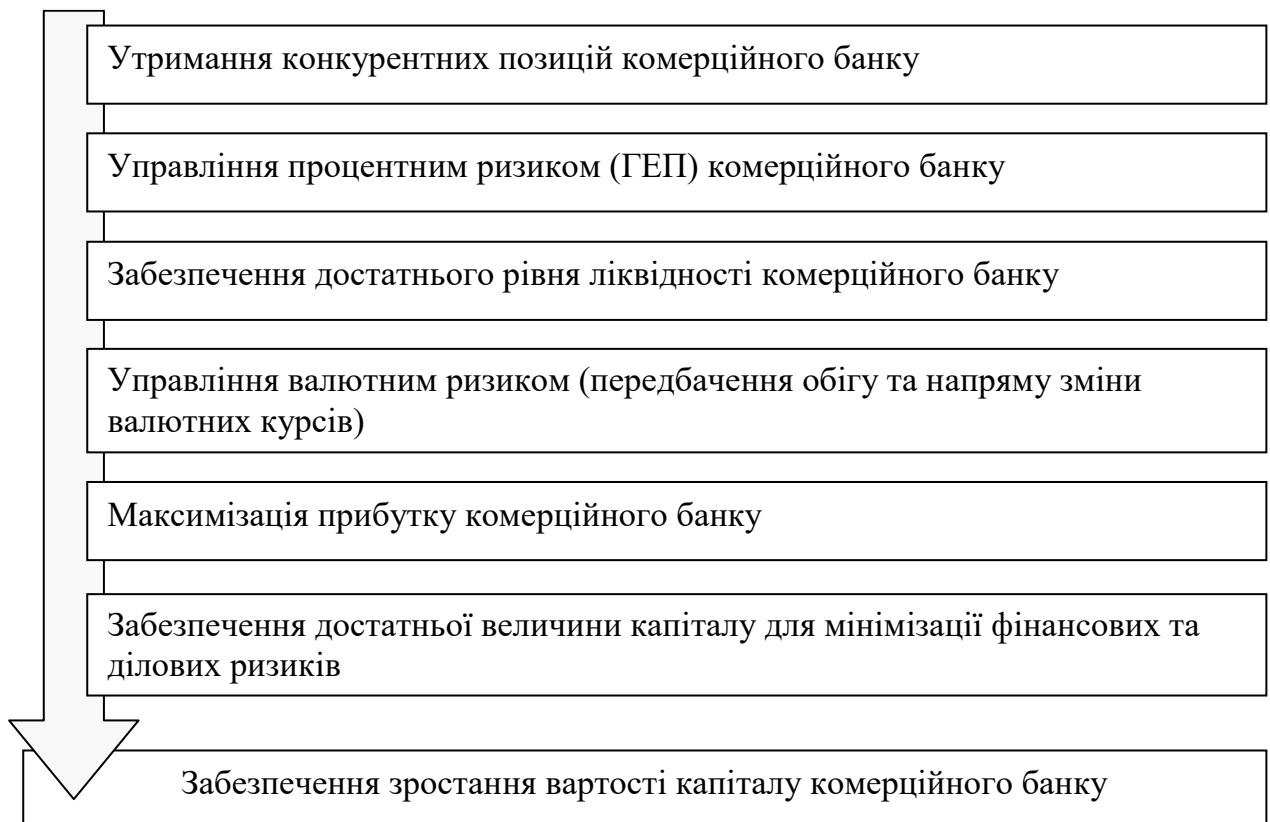

Рисунок 1.4 – Цілі **управління активами та пасивами комерційного банку**

Виходячи із наведених на рис. 1.4, цілей можна сформулювати низку завдань **управління активами і пасивами (core.ac.uk)** банківської установи, а також очікуваних результатів їхнього виконання. Наведені на рис. 1.5

завдання та очікувані результати **управління активами та пасивами** (core.ac.uk) залежать від особливостей, специфіки та менеджменту конкретного комерційного банку. Вони можуть бути доповнені іншим.

Рисунок 1.5 – Завдання та очікувані результати **управління активами та пасивами комерційного банку**

Управління активами та пасивами комерційного банку (core.ac.uk) повинно ґрунтуватися на управлінських принципах. Ці принципи властиві не лише управлінню активами та пасивами банківської установи, а й будь-яким управлінським процесам у банку: науковість, дотримання нормативно-правових вимог, демократизм, об'єктивність, комплексність, системний

підхід, процесний підхід, дієвість, конкретність, оперативність, гнучкість, адаптивність до змін, обґрунтованість, ефективність.

При управлінні активами (core.ac.uk) та пасивами комерційного банку потрібно здійснювати певні функції. Це функції загального характеру – планування, аналіз, організація, регулювання, контроль. А також специфічні функції – оптимізація активів та пасивів, максимізація доходів і прибутків, мінімізація банківських ризиків та інші.

Крім зазначеного вище потрібно наголосити на тому, що управління активами та пасивами (core.ac.uk) у банківській установі відбувається на окремих рівнях – стратегічному, тактичному та оперативному. Суть та особливості цих рівнів описані на рис. 1.6.

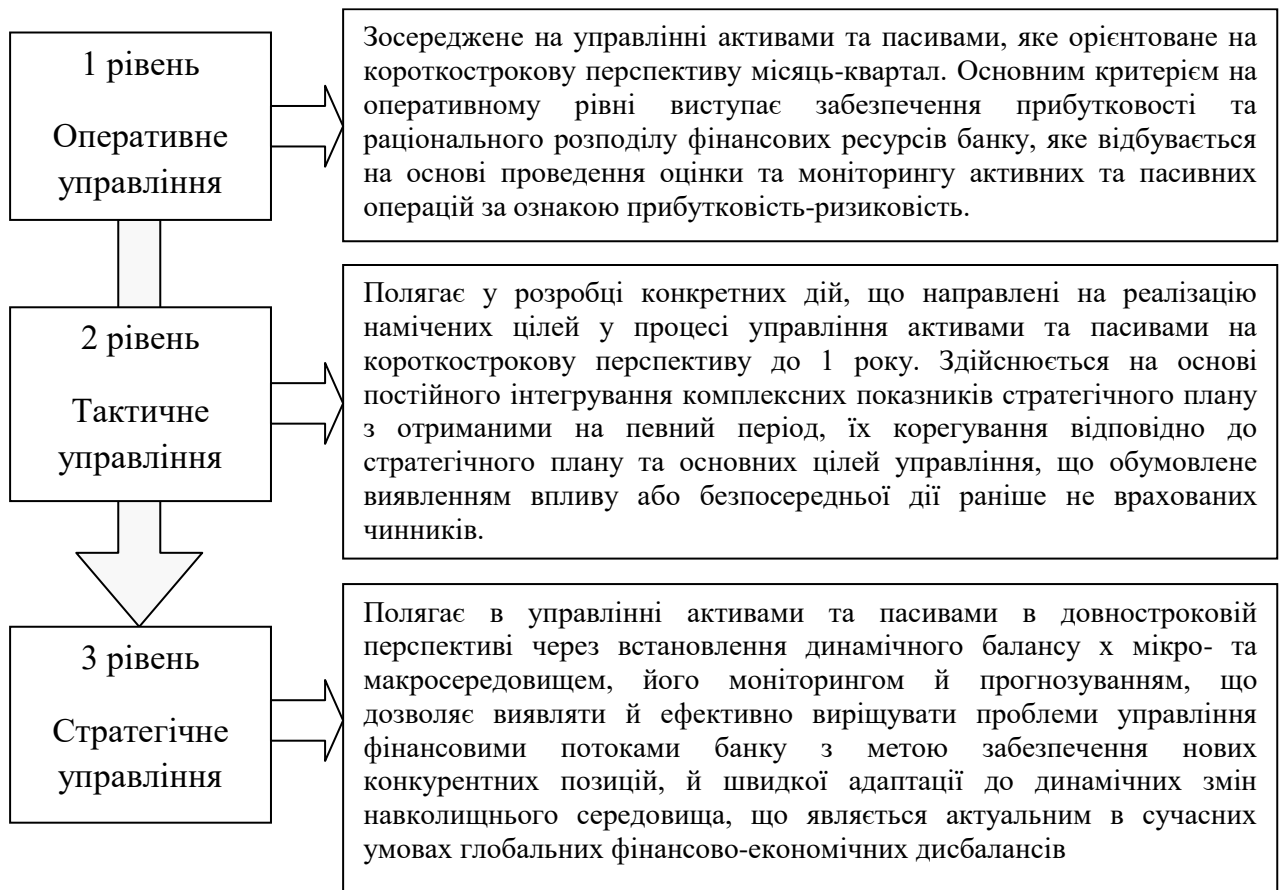

Рисунок 1.6 – Рівні управління активами та пасивами банку

У ході дослідження управління активами і пасивами комерційного (core.ac.uk) банку потрібно звернути увагу на (mariagranitckaya.ru) його етапи. Їх послідовність та взаємозв'язок наведені на рис. 1.7.

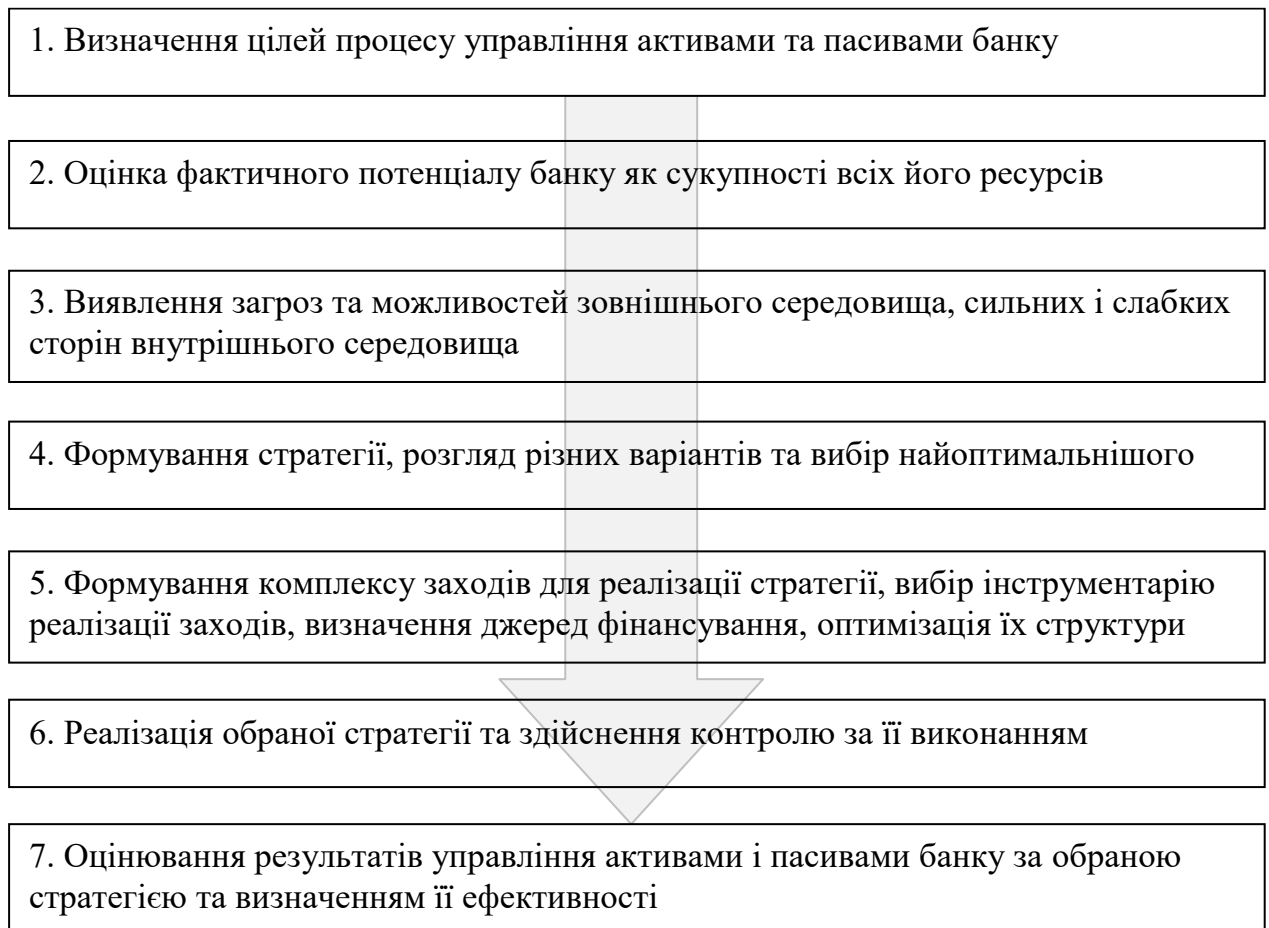

Рисунок 1.7 – Етапи управління активами і пасивами комерційного банку

З рис. 1.7 видно, що особлива увага при управління активами і пасивами банку (core.ac.uk) надається розробці стратегії. Теорія стратегічного управління розглядає багато поглядів науковців на сутність стратегії банку [4, 28, 29]. На основі вивчення вищезначених наукових праць можна визначити сутність стратегії комерційного банку. Стратегія комерційного банку – це довгостроковий план банківської діяльності для досягнення пріоритетних завдань і цілей, забезпечення фінансової стабільності, ліквідності, прибутковості фінансової станови, утримання запланованого рівня ризику в умовах конкурентного, динамічного, трансформаційного бізнес-середовища.

В межах стратегії банку повинна розроблятися стратегія управління активами та пасивами. (core.ac.uk) Це функціональна інтегрована стратегія,

яка поєднує в собі стратегії управління активами, капіталом та зобов'язаннями. Стратегію [управління активами та пасивами \(core.ac.uk\)](#) розробляє банк для досягнення головної мети – забезпечення зростання вартості капіталу банку при обумовленому рівні ризик, прибутковості та ліквідності. У сучасному банківському менеджменті можна виділити такі варіанти стратегій [управління активами та пасивами банку:](#)

- стратегія управління «гепом», дисбалансом;

- спекулятивна [стратегія управління активами і пасивами;](#)

- [трансформаційна стратегія управління активами та пасивами;](#)
[\(core.ac.uk\)](#)

- стратегія імунізації балансу банку;

- стратегія управління дюрацією.

Підсумовуючи можемо визначити, що аналіз та [управління активами і пасивами комерційного \(core.ac.uk\)](#) банку є важливим комплексним процесом. Аналіз та управління здійснюється на основі законодавчої та нормативно-правової бази за допомогою системи методів та інших інструментів. Аналіз та [управління активами і пасивами комерційного \(core.ac.uk\)](#) банку доцільно здійснювати за розроблено етапізацією, на основі визначення [цілей та завдань, \(mariagranitckaya.ru\)](#) а також за допомогою розробки стратегії.

2 АНАЛІЗ АКТИВІВ І ПАСИВІВ (core.ac.uk) АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

2.1. Характеристика АТ КБ «Приватбанк» та ключових показників його діяльності

Дослідження аналізу та управління активами та пасивами комерційного банку (core.ac.uk) здійснюється на базі ПАТ КБ «Приватбанк». Процес управління розпочинається з попереднього аналізу, який проводиться на основі річної фінансової звітності. Необхідна фінансова інформація для аналізу активів і пасивів банку та (core.ac.uk) її пояснення відображається в «Окремому річному звіті» та у «Примітках до окремої фінансової звітності – за дванадцять місяців, що закінчилися 31 грудня 2021 року» [33].

Характеристику АТ КБ «Приватбанк» та ключових показників його діяльності можна дослідити за інформацією офіційного сайту банку.

АТ КБ «Приватбанк» був заснований у 1992 році як комерційний банк та націоналізований у 2016 році.

АТ КБ «Приватбанк» проводить свою діяльність за ліцензією НБУ. Цей банк станом на 31 грудня 2021 року має у своєму складі 20 філій, 1475 відділень, що діють в Україні, та одну філію на о. Кіпр.

АТ КБ «ПриватБанк» - державний універсальний банк, що фокусуються на наданні банківських послуг у роздрібному сегменті банківського ринку, включаючи малий бізнес, вибірково співпрацює з великим і середнім бізнесами, а також державним сектором економіки.

Згідно зі статутом АТ КБ «Приватбанк» 100% акцій даного банку належить державі Україна відповідно до постанови Кабінету міністрів України (zem.ua) №961 «Деякі питання забезпечення стабільності фінансової системи» від 18 грудня 2016 року. Станом на 31 серпня 2022 року АТ КБ «Приватбанк» є державною власністю.

Станом на 31 грудня 2021 року операцій з купівлі-продажу акцій АТ КБ «Приватбанк» не було.

Вищим органом управління АТ КБ «Приватбанк» є акціонер в особі Кабінету міністрів України, який представляє міністерство фінансів України. Поточне управління банком здійснює Правління, яке підзвітне уряду та Наглядовій раді АТ КБ «Приватбанк». Держава реалізує свої права як власник АТ КБ «Приватбанк» та забезпечує управління банком за найкращими світовими банківськими практиками.

АТ КБ «Приватбанк» дотримується «Принципів Організації економічного розвитку та співробітництва», «Принципів корпоративного управління для банків Базельського комітету з банківського нагляду», «Рекомендацій Європейської банківської організації щодо внутрішнього управління» (privatbank.ua) та інших міжнародних документів.

З метою ефективного виконання поставлених завдань Правління АТ КБ «Приватбанк» сформувало такі постійні комітети: бюджетний; з питань комплаєнсу та фінансової безпеки; з питань управління активами та пасивами; (core.ac.uk) трансформаційний; з управління операційними ризиками та інформаційною безпекою; кредитний; маркетинговий та PR; проектний (однак ліквідований на початку 2022 року); з питань продуктів та тарифів; тендерний; технологічний; з питань управління непрацюючими активами. (surl.li)

Для реалізації «Стратегії розвитку АТ КБ «Приватбанк» до 2024 року» (static.privatbank.ua) відбулися зміни в організаційній структурі. Впродовж 2021 року створені Макрорегіональні управління, які підпорядковуються Головному офісу та забезпечили централізацію окремих виконавчих функцій.

Відповідно «Стратегії розвитку АТ КБ «Приватбанк» до 2024 року» пріоритетом його діяльності є «підвищення якості процесів обслуговування клієнтів з обов'язковим дотриманням вимог законодавства, розвиток кредитування з підтриманням високої якості кредитного портфеля,

вдосконалення та розробка банківських продуктів/послуг, оптимізація інфраструктури» [34].

Основні стратегічні цілі АТ КБ «Приватбанк» до 2024 року наведені на рис. 2.1.

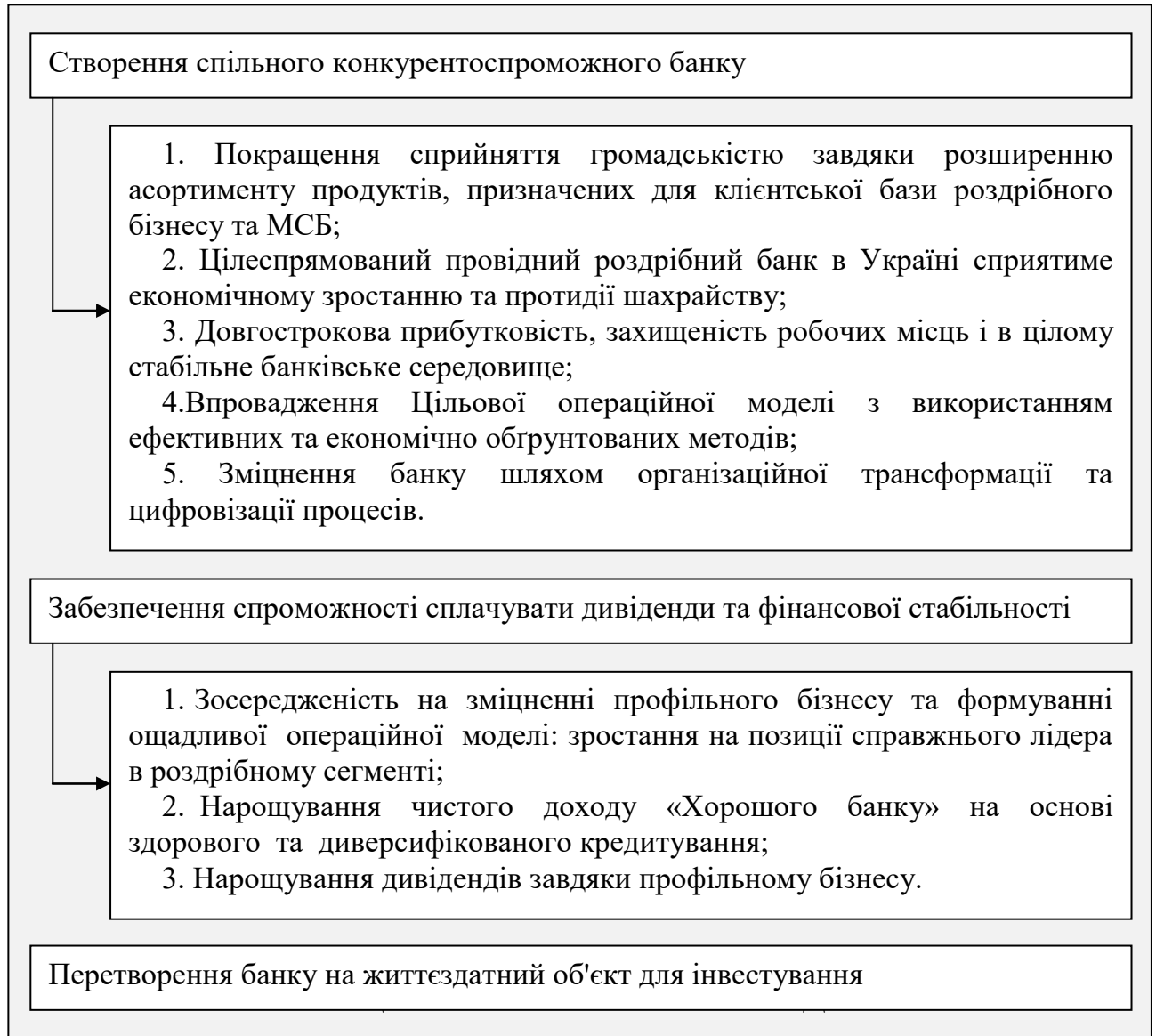

Рисунок 2.1 – Стратегічні цілі АТ КБ «Приватбанк» до 2024 року

Пріоритетним завданням «Стратегії розвитку АТ КБ «Приватбанк» до 2024 року» (static.privatbank.ua) є забезпеченість стійкого фінансового стану банку, зміцнення позицій на банківському ринку при збереженні основних сегментів клієнтської бази, рівня рентабельності, дивідендної віддачі тощо.

У 2021 році АТ КБ «Приватбанк» розвивав технології здійснення переказів коштів. Впроваджено нові технологічні можливості переказів за номерами телефонів як для клієнтів Приватбанку, так й інших банків. Також вдосконалювалися сервіси хмарного реєстрування розрахункових операцій для юридичних осіб, у тому числі онлайн-оплати та наземного еквайрінгу, хмарний електронних кабінетів продавця Dealer24 для активізації партнерських програм з автопродажів, процесів купівлі-продажу обладнання, агротехніки, дорожньої та будівельної техніки. Продовжуючи розвиток дистанційних розрахункових операцій АТ КБ «Приватбанк» впровадив мобільний додаток «Термінал» в Google Play Market (смартфон продавця працює як POS-термінал), **платіжний сервіс на базі (static.privatbank.ua)** NFC-стікерів (міток).

Також 2021 рік відзначився розширенням способів виконання платежів АТ КБ «Приватбанк». Наприклад, банк активно розвив Telegram-чат-бот (1 місце **у номінації «Кращий фінансовий чат-бот» премії PaySpace Magazine Awards 2021**). Також відбулося удосконалення сервісу **«Оплата частинами» в Application Programming Interface Liqpay.**

АТ КБ «Приватбанк» продовжував працювати над створенням сервісів для проведення дистанційних операцій клієнтами самостійно. (static.privatbank.ua) Для цього банк налаштовував віддалену ідентифікацію клієнта. АТ КБ «Приватбанк» також активно проводив вдосконалення безпеки платежів. Для цього запусив та підтримує нові стандарти (3DS 2.0), технології (Crawler) у взаємодії з VISA та MasterCard.

АТ КБ «Приватбанк» є лідером банківського ринку в Україні. Дані дослідження CBR Ukraine на початок 2021 року показали, що у цьому банку обслуговувалося 62% фізичних осіб – резидентів України, з яких 89% вважають його основним банком. Серед юридичних осіб – резидентів України співпрацювало з АТ КБ «Приватбанк» 66 %. Цей банк орієнтований на малий бізнес, тому велика частка суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб є клієнтами Приватбанку – 75,4%.

АТ КБ «Приватбанк» є найбільшим донором державного бюджету серед комерційних банків. За 2018-2021 роки він сплатив державі дивідендів на 55,4 млрд. грн. Нажаль у зв'язку з (mariagranitckaya.ru) війною в Україні надходження банку до державного бюджету можуть бути суттєво зменшені.

Незважаючи на виклики кризи COVID-19 та сучасного воєнного стану АТ КБ «Приватбанк» є прибутковим. У 2020 році його прибуток склав 61,2%, а у 2021 році 45% прибутків банківської системи України. (global-national.in.ua)

У табл. 2.1 наведені ключові показники діяльності АТ КБ «Приватбанк» за 2017-2021 роки.

На основі аналізу табл.2.1 можна прослідкувати такі ключові результати діяльності АТ КБ «Приватбанк».

Розмір активів АТ КБ «Приватбанк» у 2017 році становив 253675 млн. грн. У 2018 році він збільшився на 24373 млн. грн., що склало (global-national.in.ua) 9,6%. У 2019 році спостерігалася тенденція продовження зростання на 31675 млн. грн., тобто на 11,4%. У 2020 році по відношенню до попереднього рік був ще інтенсивнішим і склав 72802 млн. грн. або 23,5%. Та уповільнився у 2021 році – зростання становило 18771 млн. грн., або 4,9%. Можна назвати декілька причин такої динаміки. По-перше, вихід із кризи 2016 року після націоналізації АТ КБ «Приватбанк». По-друге, активнее застосування онлайн-сервісів, що дозволило зберегти клієнтську базу у роки коронакризи. По-третє, ефективне управління ризиками та прибутковістю в АТ КБ «Приватбанк», що дозволило диверсифікувати структуру активів та забезпечити зростання кредитного портфелю при активному вкладенні коштів в інвестиційні цінні папери.

Динаміку обсягу активів АТ КБ «Приватбанк» можна спостерігати на рис. 2.2.

З динаміки капіталу АТ КБ «Приватбанк» можна бачити такі результати. У 2017 році обсяг банківського капіталу становив 23619 млн. грн. У 2018 році відбулося його зростання від 2017 року на 7845 млн. грн. або

33,2%. 2019 рік відзначився ростом обсягу капіталу більш інтенсивно – на 23065 млн. грн. або 73,3%. У 2020 році за рахунок впливу COVID-19 можна було спостерігати незначне зниження величини капіталу на 1704 млн. грн. або на 3,1%. А у 2021 році порівняно з 2020 роком обсяг капіталу рекордно зріс на 13790 млн. грн. або на 26,1%.

Таблиця 2.1 – Основі ключові показники діяльності АТ КБ «Приватбанк» у 2017-2021 роках

Показник	На кінець року					Аналіз динаміки							
	2017	2018	2019	2020	2021	2018 р. від 2017 р.		2019 р. від 2018 р.		2020 р. від 2019 р.		2021 р. від 2020 р.	
						абс.	відн., %	абс.	відн., %	абс.	відн., %	абс.	відн., %
Активи, млн. грн.	253675	278048	309723	382525	401296	24373	9,6	31675	11,4	72802	23,5	18771	4,9
Капітал банку, млн. грн.	23619	31464	54529	52825	66615	7845	33,2	23065	73,3	-1704	-3,1	13790	26,1
Зобов'язання, млн. грн.	230056	246584	255194	329700	334681	16528	7,2	8610	3,5	74506	29,2	4981	1,5
Кредитний портфель, млн. грн.	38335	50140	59544	55021	94461	11805	30,8	9404	18,8	-4523	-7,6	39440	71,7
Депозитний портфель, млн. грн.	212167	231055	240621	312708	325303	18888	8,9	9566	4,1	72087	30,0	12595	4,0
Чистий процентний дохід, млн. грн.	6111	16752	19667	21602	28461	10641	174,1	2915	17,4	1935	9,8	6859	31,8
Прибуток (збиток) до оподаткування, млн. грн.	397	12789	32609	24296	35067	12392	3121,4	19820	155,0	-8313	-25,5	10771	44,3
Чистий прибуток, млн. грн.	378	12798	32609	24302	35050	12420	3285,7	19811	154,8	-8307	-25,5	10748	44,2
Прибутковість активів, %	0,15	4,60	10,53	6,35	8,73	4,45	2988,9	5,93	128,7	-4,18	-39,7	2,38	37,5
Прибутковість капіталу, %	1,60	40,68	59,80	46,00	52,62	39,07	2441,5	19,13	47,0	-13,80	-23,1	6,61	14,4
Доходність кредитного портфелю, %	15,94	33,41	33,03	39,26	30,13	17,47	109,6	-0,38	-1,1	6,23	18,9	-9,13	-23,3

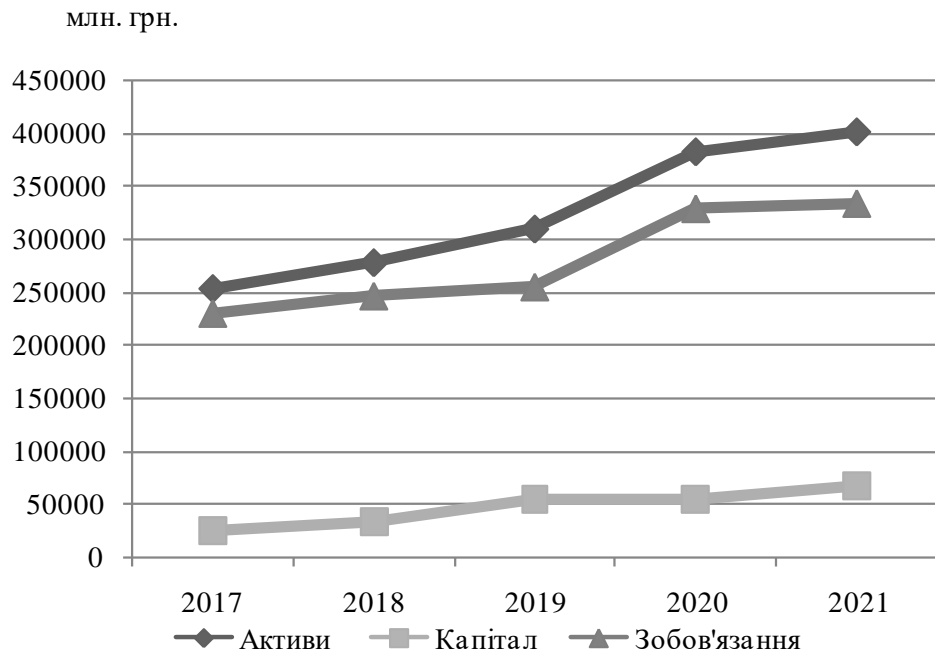

Рисунок 2.2 – Динаміка активів, капіталу, зобов'язань
АТ КБ «Приватбанк»

За зобов'язаннями АТ КБ «Приватбанк» відбувалися менш динамічні зміни. У 2017 році розмір зобов'язань складав 230056 млн. грн. У 2018 році відбувалося зростання обсягу зобов'язань на 16528 млн. грн. або 7,2%. 2019 рік характеризувався також зростанням зобов'язань порівняно з попереднім роком на 8610 млн. грн. або 3,5%. У 2020 році відбувся найбільший ріст величини зобов'язань аж на 74506 млн. грн. або 29,2%. А у 2021 році порівняно з попереднім зобов'язання зросли всього на 1,5%, що становило 4981 млн. грн. Це пов'язано з низькими процентними ставками за депозитними операціями та небажанням вкладників розмішувати кошти під низький процент.

Проаналізуємо кредитний та депозитний портфелі АТ КБ «Приватбанк» у 2017-2021 роках (рис. 2.3).

З аналізу рис. 2.3 видно, що кредитний портфель АТ КБ «Приватбанк» поступово зростає з незначною динамікою. У 2017 року він становив 38335 млн. грн., а у 2018 році зріс на 11805 млн. грн. або на 30,8%.

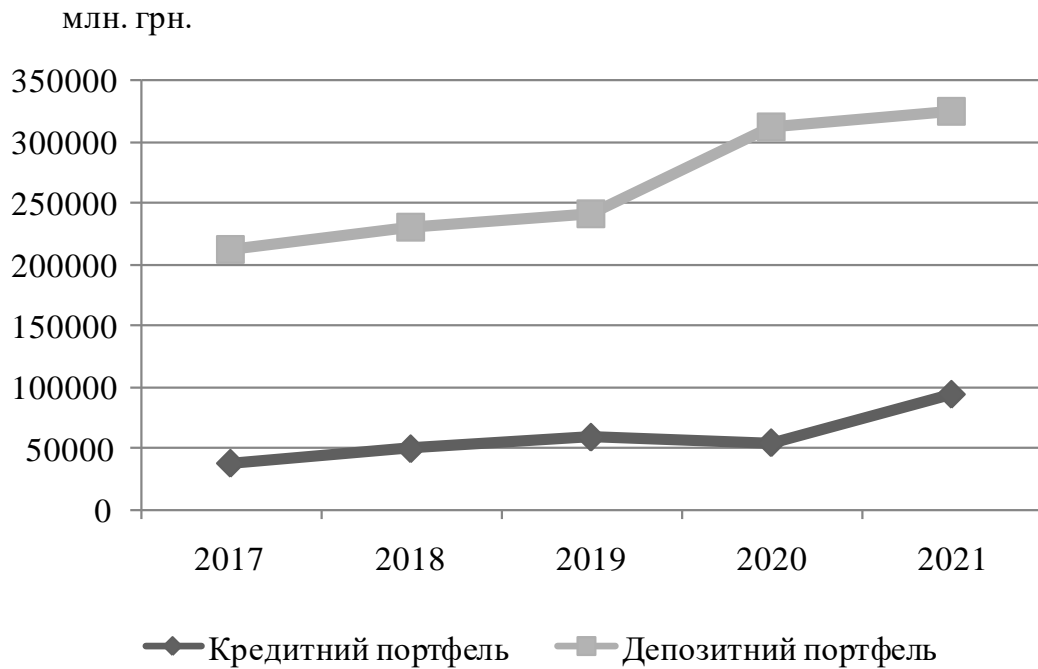

Рисунок 2.3 – Динаміка обсягів кредитного та депозитного портфелів АТ КБ «Приватбанк» у 2017-2021 роках

На кінець 2019 року ріст кредитного портфелю уповільнився, тобто ріст склав 9404 млн. грн. або 18,8%. У 2020 році порівняно з 2019 роком розмір кредитного портфелю зменшився на 4523 млн. грн. або на 7,6% внаслідок кризи, викликаної коронавірусом. А у 2021 році спостерігалось стрімке зростання обсягів кредитного портфелю банку на 39440 млн. грн. або на 71,7%. Це говорить про вихід з кризи у цей період.

Що стосується обсягів депозитного портфеля АТ КБ «Приватбанк», то можна бачити такі зміни. У 2017 році обсяг депозитного портфелю значно перевищував обсяг кредитного портфелю і складав 212167 млн. грн. У 2018 році порівняно з попереднім роком депозитний портфель зріс на 18888 млн. грн. або на 8,9%. В наступний 2019 рік відбулося ще зростання на 9566 млн. грн. або на 4,1%. У 2020 році внаслідок уповільнення розвитку економіки із-за COVID-19 та вивільнення коштів із бізнесу відбувся стрімкий ріст депозитного портфелю на 72087 млн. грн. або на 30%. У 2021 році хоч ріст і продовжився, однак він складав лише 4%, тобто 12595 млн. грн.

Поведемо оцінку фінансових результатів АТ КБ «Приватбанк» у 2017-2021 роках (рис. 2.4).

Рисунок 2.4 – Динаміка фінансових результатів (dspace.pdaa.edu.ua)

АТ КБ «Приватбанк»

у 2017-2021 роках

З рис. 2.4 видно, що основі фінансові результати – прибуток до оподаткування та чистий прибуток АТ КБ «Приватбанк» мали однакові або майже однакові значення. Причина – збитки попередніх періодів та відсутність або надто мала величина податку на прибуток У 2017 році банк мав прибуток до оподаткування у розмірі 397 млн. грн., а чистий прибуток – у розмірі 378 млн. грн. У 2018 році ці види прибутків зросли і склали 16798 млн. грн. та 12798 млн. грн. У 2019 АТ КБ «Приватбанк» отримав фінансові результати у розмірі 32609 млн. грн. А (nuft.edu.ua) у 2020 році відбулося зменшення прибутків на 25% внаслідок коронакризи. Позитивним був вихід у 2021 році на фінансові результати 2019 року. Відповідно прибутки зросли на 44% і склали 35 млрд. грн. Цей результат говорить про виважену фінансову політику АТ КБ «Приватбанк».

Ефективна діяльність АТ КБ «Приватбанк» у 2017-2021 роках підтверджена показниками прибутковості (рис. 2.5).

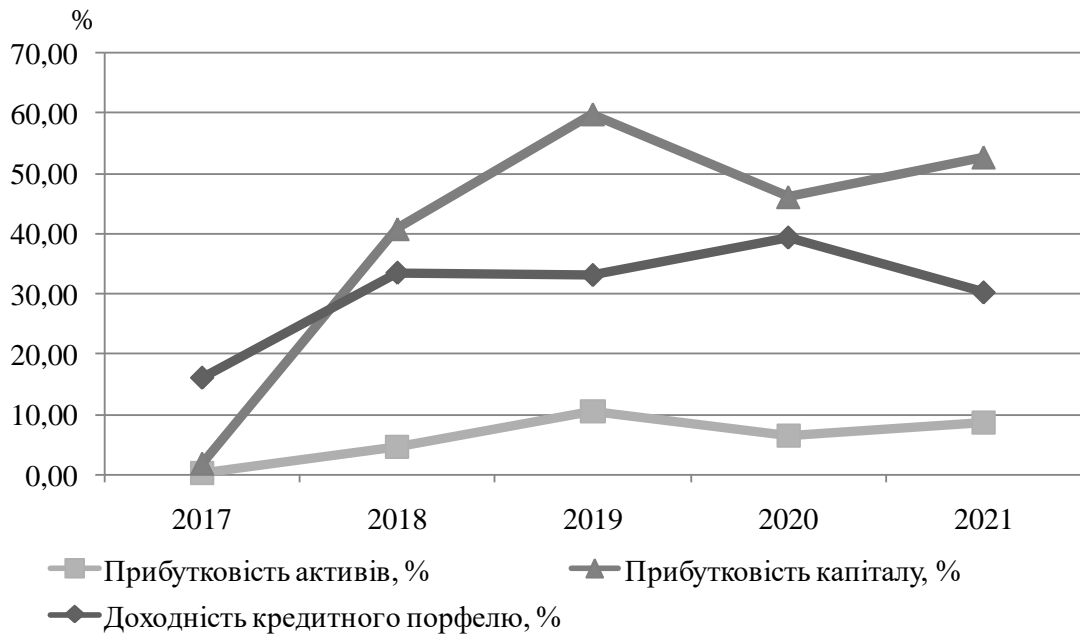

Рисунок 2.5 – Динаміка показників ефективності діяльності АТ КБ «Приватбанк» у 2017-2021 роках

Рис. 2.5 демонструє перевищення показників ефективності нульової відмітки у 2017-2021 роках, що говорить про прибуткову діяльність. Позитивним є зростання прибутковості порівняно з 2017-2018 роками та її стабілізація у подальші роки.

Підсумовуючи розгляд діяльності АТ КБ «Приватбанк» можна говорити про те, що даний банк є найбільшим універсальним комерційним банком, що є власністю держави. Він орієнтований на проведення банківських операцій для бізнесу та обслуговування фізичних осіб. Він є системоутворюючим банком у банківській системі України, характеризується позитивними результатами діяльності та прибутковістю.

2.2. Аналіз динаміки і структури активів і пасивів АТ КБ «Приватбанк»

Аналіз активів і пасивів АТ КБ «Приватбанк» проводиться за даними «Звіту про фінансовий стан» за 2017-2021 роки. Дані взяті на кінець кожного аналізованого року (додаток А).

У ході аналізу динаміки і структури активів і пасивів банку використані методи горизонтального і вертикального аналізів. Горизонтальний аналіз дозволяє проаналізувати абсолютні та відносні відхилення за кожною статтею балансу. А вертикальний аналіз дозволяє оцінити структурні зрушення за кожною статтею активів і пасивів

У табл. 2.2 наведено аналіз динаміки активів АТ КБ «Приватбанк» на кінець 2016-2021 років.

Проведений аналіз динаміки активів балансу АТ КБ «Приватбанк» показав таке. На кінець 2016 року розмір активів складав 179761 млн. грн. Це на 73914 млн. грн. менше, ніж в наступному аналізованому році. У 2018 році розмір активів АТ КБ «Приватбанк» продовжував зростати на 24373 млн. грн. В подальшому 2019 році ще на 31675 млн. грн., а (nuft.edu.ua) у 2020 році – на 72802 млн. грн. Це був рекордний ріст. 2021 рік відзначився також ростом активів, але не таким значним – на 18771 млн. грн.

Динаміка активів АТ КБ «Приватбанк» наведена на рис. 2.6.

На рис. 2.6 можна бачити тренд росту активів АТ КБ «Приватбанк». Це говорить про реалізацію існуючих можливостей розміщення коштів для отримання прибутків комерційним банком.

Розглянемо причини зростання активів АТ КБ «Приватбанк».

На кінець 2017 року найбільший вплив росту активів відбувся за статтею інвестиційні цінні папери – на 62267 млн. грн.. Це пов'язано з націоналізацією банку на кінець 2016 року та реструктуризацією активів під час зміни власника внаслідок доведення до кризи. АТ КБ «Приватбанк» на кінець 2017 року диверсифікував фінансові ризики у бік нарощення інвестиційного портфелю в основному за рахунок облігацій внутрішньої державної позики. Ростом також відмічалися кредити та аванси клієнтам, виникли кредити банкам, зросли кошти в інвестиційну нерухомість. Однак, відбулося зменшення грошових коштів та їх еквівалентів, вартості майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя (raiffeisen.ua) тощо. Але зміни цих статей були незначними.

Таблиця 2.2 – Горизонтальний аналіз активів АТ КБ «Приватбанк» на кінець 2016-2021 років, млн. грн.

Актив	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Відхилення				
							2017 р. від 2016 р.	2018 р. від 2017 р.	2019 р. від 2018 р.	2020 р. від 2019 р.	2021 р. від 2021 р.
Грошові кошти та їх еквіваленти	30159	25296	27360	45894	49911	52835	-4863	2064	18534	4017	2924
Кредити та аванси банкам	0	2903	0	27118	25039	26243	2903	-2903	27118	-2079	1204
Кредити та аванси клієнтам	32616	38335	50140	59544	55021	68218	5719	11805	9404	-4523	13197
Інвестиційні цінні папери	91453	161012	180081	152157	221661	222277	69559	19069	-27924	69504	616
Поточні податкові платежі	181	184	184	2257	6660	9978	3	0	2073	4403	3318
Інвестиції, в дочірні та асоційовані компанії	246	30	30	155	30	30	-216	0	125	-125	0
Інвестиційна нерухомість	691	3648	3340	3379	2933	1989	2957	-308	39	-446	-944
Основні засоби та нематеріальні активи за винятком гудвілу	3409	3326	3793	6480	7642	7362	-83	467	2687	1162	-280
Інші фінансові активи	2639,00	2940	2743	2210	3448	2644	301	-197	-533	1238	-804
Інші активи	9585	8815	8899	9285	8900	9713	-770	84	386	-385	813
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя	8782	7069	1361	1244	1228	0	-1713	-5708	-117	-16	-1228
Активи, утримувані для продажу	0	117	117	0	32	7	117	0	-117	32	-25
Всього активів	179761	253675	278048	309723	382525	401296	73914	24373	31675	72802	18771

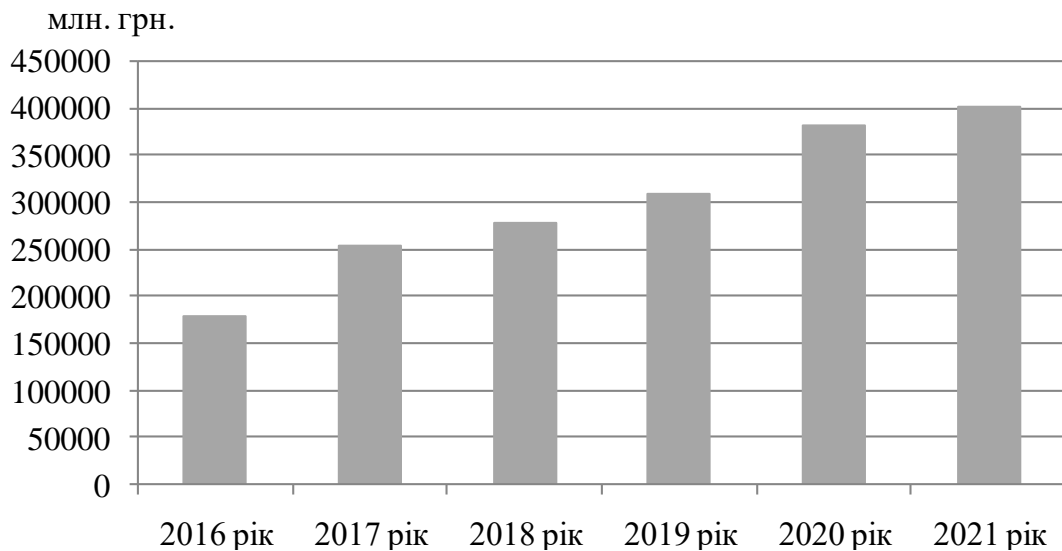

Рисунок 2.6 – Динаміка активів балансу АТ КБ «Приватбанк»
(dspace.dsau.dp.ua)
на кінець 2016-2021 років

На кінець 2018 року порівняно з 2017 роком можна було бачити нарощення кредитного та інвестиційного портфелів АТ КБ «Приватбанк». Кредити та аванси клієнтам збільшилися на 11805 млн. грн., а (nuft.edu.ua) інвестиційні цінні папери (dspace.dsau.dp.ua) – на 53405 млн. грн. Також позитивно відзначалося зростання грошових коштів та їх еквівалентів на 2064 млн. грн. Інші статті активів балансу АТ КБ «Приватбанк» (dspace.dsau.dp.ua) не відігравали суттєвого значення.

У 2019 році порівняно з 2018 роком інвестиційний портфель навпаки зменшився суттєво – на 27924 млн. грн. внаслідок погашення ОВДП. А кредитний портфель продовжував зростати – кошти клієнтам у виді кредитів збільшилися на 9404 млн. грн., а (nuft.edu.ua) кошти міжбанківських кредитів – аж на 27118 млн. грн.. За іншими статтями відбувалися майже аналогічні зміни попередніх років.

На кінець 2020 року можна було бачити зростання грошових коштів та їх еквівалентів на 4017 млн. грн., що стабілізувало ліквідність банку в умовах корона кризи. Максимально виріс розмір інвестиційного портфелю –

на рекордні 69504 млн. грн. знову ж таки за рахунок ОВДП. Кошти у кредитному портфелі банку дещо зменшилися за рахунок скорочення міжбанківських кредитів на 2079 **млн. грн., а (nuft.edu.ua)** також коштів та аванси клієнтам на 4523 млн. грн. Продовжилося оновлення матеріально-технічної бази АТ КБ «Приватбанк» за рахунок технологій дистанційного обслуговування клієнтів.

Що стосується 2021 року, то у цей період мав активне нарощення кредитного портфелю – на 1204 млн. грн. міжбанківських кредитів та на 13197 млн. грн. кредитів клієнтам. Обсяг інвестиційного портфелю зріс незначно, лише на 616 млн. грн. Впродовж 2019-2021 років продовжувала зростати стаття «Поточні податкові платежі» і у 2021 році досягла свого максимуму – 9978 млн. грн. Також для зміцнення ліквідної позиції банку збільшився обсяг грошових коштів – на 2924 млн. грн. За іншими статтями відбулося зменшення або незначні зміни.

Таким чином, аналіз динаміки активів АТ КБ «Приватбанк» показав виважену політику, що направлена на забезпечення нормального фінансового стану цього банку.

У табл. 2.3 наведено аналіз динаміки пасивів АТ КБ «Приватбанк» на кінець 2016-2021 років.

З табл. 2.3 можна бачити, що АТ КБ «Приватбанк», що у 2017 році порівняно з 2016 роком наростив статутний капітал на 155365 млн. грн. та зафіксував його до кінця 2021 року на рівні 206060 млн. грн.

Деякі статті балансу в аналізовані роки мали нульові значення. У більшості випадків це пов'язано з тим, що відбулися зміни у представленні фінансової звітності, деякі статті стали комплексними та укрупнено поєднали в собі декілька. Так, наприклад, субординований борг у «Звіті про фінансовий стан» виділявся лише до 2017 року включно.

Розглядаючи динаміку зміни статей пасиву балансу АТ КБ «Приватбанк» з'ясовано, що щороку відбувалося збільшення за коштами клієнтів. У 2017 році зростання становило 31511 **млн. грн., на** кінець

2018 року – ще на 18888 **млн. грн., на** кінець 2019 року – на 9566 **млн. грн., на** nuft.edu.ua кінець 2020 року – на 72087 млн. грн.

Таблиця 2.3 – Горизонтальний аналіз пасивів АТ КБ «Приватбанк» на кінець 2016-2021 років, **млн. грн.**

Актив	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Відхилення				
							2017 р. від 2016 р.	2018 р. від 2017 р.	2019 р. від 2018 р.	2020 р. від 2019 р.	2021 р. від 2021 р.
Інші залучені кошти	18047	12394	9817	7721	0	0	-5653	-2577	-2096	-7721	0
Кошти банків	2667	234	195	201	2	3	-2433	-39	6	-199	1
Кошти клієнтів	180656	212167	231055	240621	312708	325303	31511	18888	9566	72087	12595
Випущені боргові цінні папери	2	2	2	1748	1855	0	0	0	1746	107	-1855
Відстрочені податкові зобов'язання	138	150	136	121	146	159	12	-14	-15	25	13
Інші фінансові зобов'язання	1932	1688	2247	1522	2907	3770	-244	559	-725	1385	863
Забезпечення: резерви та інші забезпечення	2545	3292	3132	3260	12082	5446	747	-160	128	8822	-6636
Субординований борг	122	129	0	0	0	0	7	-129	0	0	0
Статутний капітал	50695	206060	206060	206060	206060	206060	155365	0	0	0	0
Емісійний дохід	23	23	23	23	23	23	0	0	0	0	0
Внески у капітал, отримані за випущені, але не зареєстровані нові акції	111591	0	0	0	0	0	-111591	0	0	0	0
Резерв переоцінки приміщень	805	769	687	614	689	0	-36	-82	-73	75	-689
Інші резерви	521	-479	-3303	-1274	-2937	-4091	-1000	-2824	2029	-1663	-1154
Результат від операцій з акціонером	9934	12174	12174	12174	12174	12174	2240	0	0	0	0
Загальні резерви та інші фонди	1619	6211	6211	6850	8481	9696	4592	0	639	1631	1215
Накопичений дефіцит/Нерозподілений прибуток	-201536	-201139	-190388	-169918	-171665	-157247	397	10751	20470	-1747	14418
Всього пасивів	179761	253675	278048	309723	382525	401296	73914	24373	31675	72802	18771

А (nuft.edu.ua) на кінець 2021 року ріст обсягу депозитного портфелю уповільнився і склав 12595 млн. грн. внаслідок зменшення процентних ставок.

Отже, на зростання зобов'язань АТ КБ «Приватбанк» основний вплив здійснював ріст депозитного портфелю. Кошти за іншими статтями зобов'язань коливалися. Так інші залучені кошти впродовж 2017-2019 років зменшувалися, а у 2020-2021 роках мали нульове значення. Кошти банків також зменшилися та у 2021 році склали всього 1 млн. грн. У (nuft.edu.ua) 2019-2020 роках АТ КБ «Приватбанк» мав випущені боргові цінні папери, які на кінець 2021 року були погашені. Незначно коливався розмір відстрочених податкових зобов'язань.

А інші фінансові зобов'язання у 2019 році зменшилися на 725 млн. грн. у (nuft.edu.ua) порівнянні з попередніми роками, а у 2021 та 2021 роках зросли на 1385 та на 863 млн. грн. відповідно. (dspace.pdaa.edu.ua) Однак це не спричинило суттєвих змін.

Що стосується забезпечення резервів та інших забезпечень, то їх розмір у 2019-2020 роках істотно зріс на 128 та 8822 млн. грн. Потрібно було сформувати резерви у кризовому стані банку, що викликав коронавірус. Однак на кінець 2021 року ситуація виправилася і розмір резервів і забезпечень знизився на 6636 млн. грн.

Що стосується динаміки власного капіталу, то у його найбільшим є статутний капітал. Про його динаміку раніше говорилося. Не менш впливовою статтею є накопичений дефіцит. За цією статтею відбувалися позитивні зміни. Накопичений дефіцит зменшився у 2017 році на 397 млн. грн., у 2018 році на 10751 млн. грн., у 2019 році знову на 20470 млн. грн., а у 2020 році відбулося зменшення на 1747 млн. грн. У (nuft.edu.ua) 2021 році накопичений дефіцит знову суттєво зменшився на 14418 млн. грн., що є позитивним.

Наведене впливало на формування власного капіталу і зобов'язань АТ КБ «Приватбанк». Динаміка цих показників наведена на рис. 2.7.

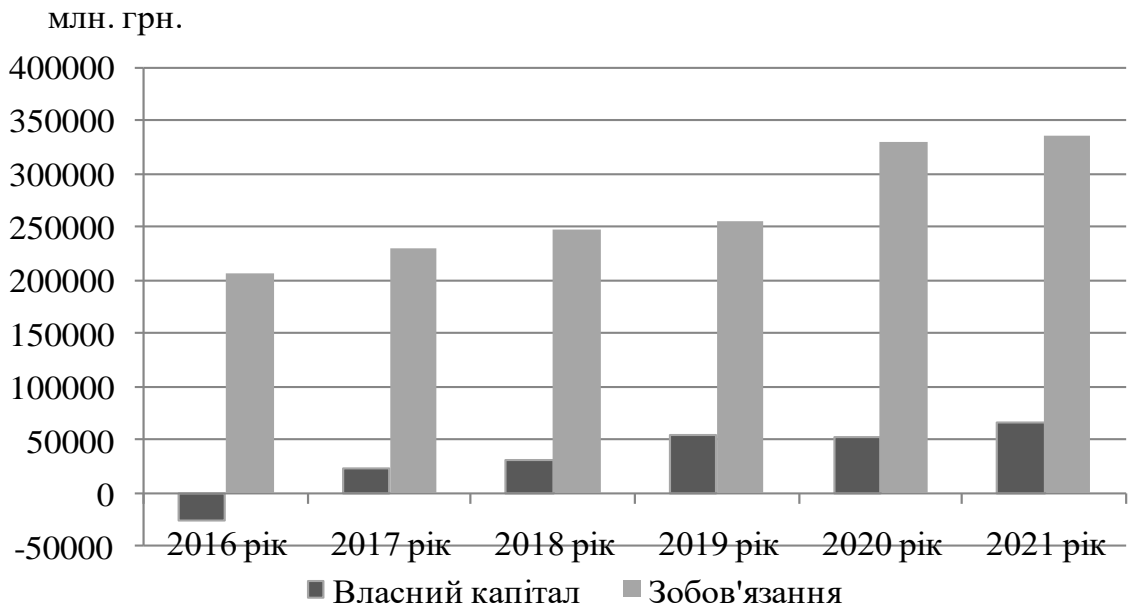

Рисунок 2.7 – Динаміка пасивів (власного капіталу та зобов'язань)
АТ КБ «Приватбанк» на кінець 2016-2021 років

Перейдемо до аналізу (nuft.edu.ua) структури активів і пасивів балансу АТ КБ «Приватбанк».

У табл. 2.4 наведено аналіз структури активів балансу АТ КБ «Приватбанк» на кінець 2017-2021 років. З даних видно, що найбільшу частку в активах банку у 2021 році складав інвестиційний портфель – 55,39%. Також значною часткою характеризувався кредитний портфель – 17% і грошові кошти та їх еквіваленти – 13,17%. Інші статті мали малі частки та незначно впливали на формування активів.

У динаміці за аналізованими статтями можна бачити коливання у структурі інвестиційного портфелю – зростання з 50% до 65% у 2016 році та зменшення до 55% у 2021 році. Частка кредитного портфелю банку коливалася з 15% у 2017 році до 19% у 2019 році. Потім відбулося її зменшення до 14% у 2020 році та зростання на 17% у 2021 році. За грошовими коштами та їх еквівалентами відбувалося нарощення з 10% у 2017 році до 13-14% у 2019-2021 роках. За іншими статтями коливання були незначними.

Рис. 2.8 надає структуру активів АТ КБ «Приватбанк» у 2021 році.

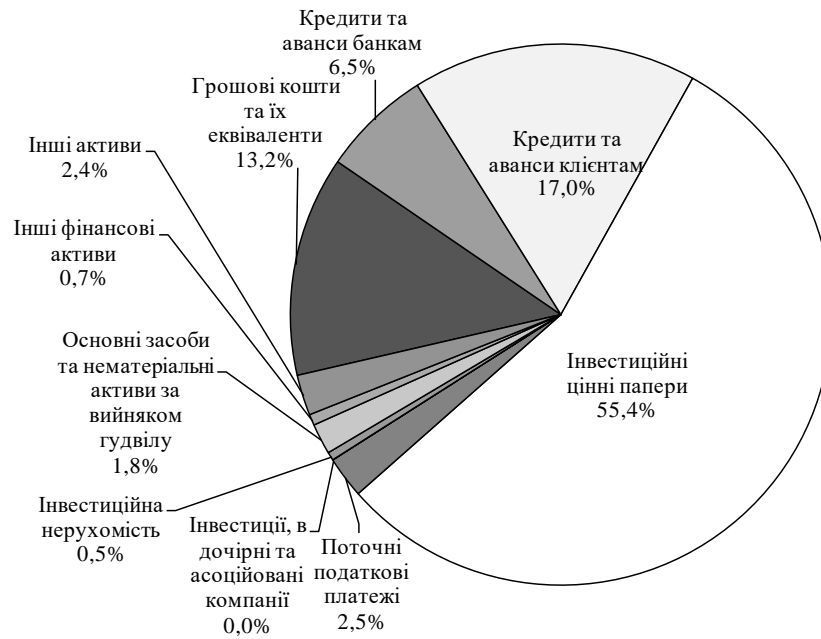

Рисунок 2.8 – Структура активів АТ КБ «Приватбанк» на кінець 2021 року

Аналіз структури пасивів АТ КБ «Приватбанк» у табличному виді не проводився, оскільки за деякими статтями були від'ємні значення.

На рис. 2.9 наведено структуру пасивів АТ КБ «Приватбанк» станом на кінець 2021 року.

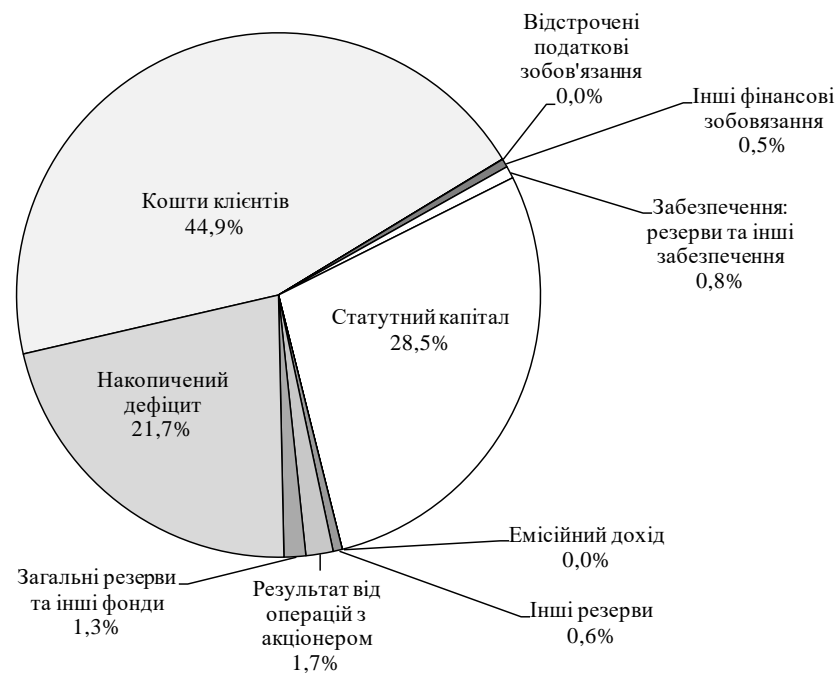

Рисунок 2.9 – Структура пасивів АТ КБ «Приватбанк» на кінець 2021 року

Отже, можна бачити три статті, що найбільше впливають на формування пасивів АТ КБ «Приватбанк» на кінець 2021 року. Кошти клієнтів становили 44,9%, накопичуваний дефіцит – 21,7%, а статутний капітал – 28,5%. Інші статті мали дуже незначний вплив.

Отже, можна підсумувати, що аналіз динаміки та структури активів та пасивів балансу АТ КБ «Приватбанк» має важливе значення у розробці стратегії управління ними. За результатами проведення аналізу виникає можливість визначити спрямування такої стратегії у майбутньому.

2.3. Аналіз відносних показників балансу АТ КБ «Приватбанк»

Для управління активами і пасивами АТ КБ «Приватбанк» доцільно провести аналіз відносних показників. Цей аналіз пропонуємо виконувати за економічних нормативів регулювання банківської діяльності НБУ.

Таблиця 2.5 демонструє динаміку економічних нормативів АТ КБ «Приватбанк» на кінець 2016-2021 років.

Дані табл. 2.5 свідчать про виконання економічних нормативів НБУ впродовж всього аналізованого періоду. У динаміці можна спостерігати постійне збільшення мінімального розміру регулятивного капіталу та його суттєве перевищення нормативного значення (рис. 2.10)

Також була динаміка до зростання за відносними показниками капіталу – Н2 та Н3. Лише на кінець 2016 року відмічалось невиконання нормативу достатності (адекватності) регулятивного капіталу Н2. Цей норматив становив 2,1% при необхідних 10%. Найбільше перевищення нормативу Н2 відбувалося у 2020 році. А у 2021 році можна було бачити зниження до 18,33% (рис. 2.11).

Норматив достатності основного капіталу НЗ за даними АТ КБ «Приватбанк» розраховувався у 2019-2021 роках. Інформації за більш ранніми роками в звітах банку та в наглядовій статистиці НБУ не наводиться.

Таблиця 2.5 – Економічні нормативи діяльності АТ КБ «Приватбанк» на кінець 2016-2021 років

№ з/п	Норматив		Критерій	Станом на кінець року					
				2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік
1	H1	Мінімальний розмір регулятивного капіталу	не менше 500 млн. грн.	3136	17569	19556	19224	35257	40843
2	H2	Норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу	не менше 10%	2,1	17,4	17,5	14,1	28,09	18,33
3	H3	Норматив достатності основного капіталу	не менше 7%	-	-	-	7,1	14,06	9,17
4	H4	Норматив миттєвої ліквідності	не менше 20%	63,5	32,5	43,5	-	-	-
5	H5	Норматив поточної ліквідності	не менше 40%	147,4	155,5	142,0	-	-	-
6	H6	Норматив короткострокової ліквідності	не менше 60%	73,7	99,8	97,7	100,4	92,92	93,76
7	LCR _{ВВ}	Коефіцієнт покриття ліквідністю за всіма валютами	не менше 80%	-	-	263,6	268,3	278,23	258,85
8	LCR _{ІВ}	Коефіцієнт покриття ліквідністю за іноземною валютою	не менше 50%	-	-	102,0	307,7	218,18	200,36
9	NSFR	Коефіцієнт чистого стабільного фінансування	не менше 90%	-	-	-	-	-	156,57
10	H7	Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента	не більше 25%	142,17	5,70	6,26	16,6	9,62	9,62
11	H8	Норматив великих кредитних ризиків	не більше 8-кратного розміру регулятивного капіталу	1251,39	0,00	0,00	32,04	0,00	0,00
12	H9	Норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами	не більше 5%	3,64	0,67	0,19	0,42	0,16	0,16
13	H11	Норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою	не більше 15%	-	0,20	0,06	0,06	0,06	0,06
14	H12	Норматив загальної суми інвестування	не більше 60%	-	0,21	0,07	0,07	0,07	0,07

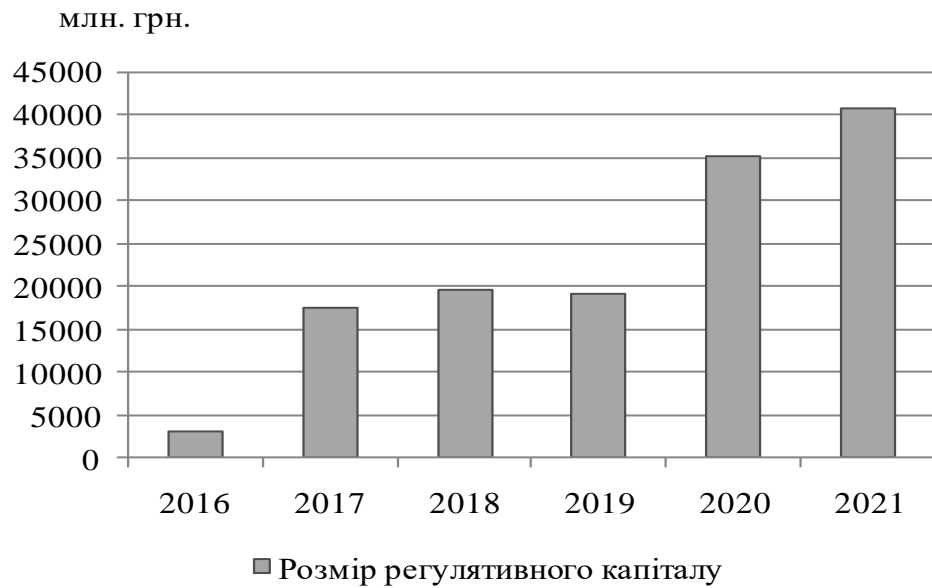

Рисунок 2.10 – Динаміка регулятивного капіталу АТ КБ «Приватбанк»

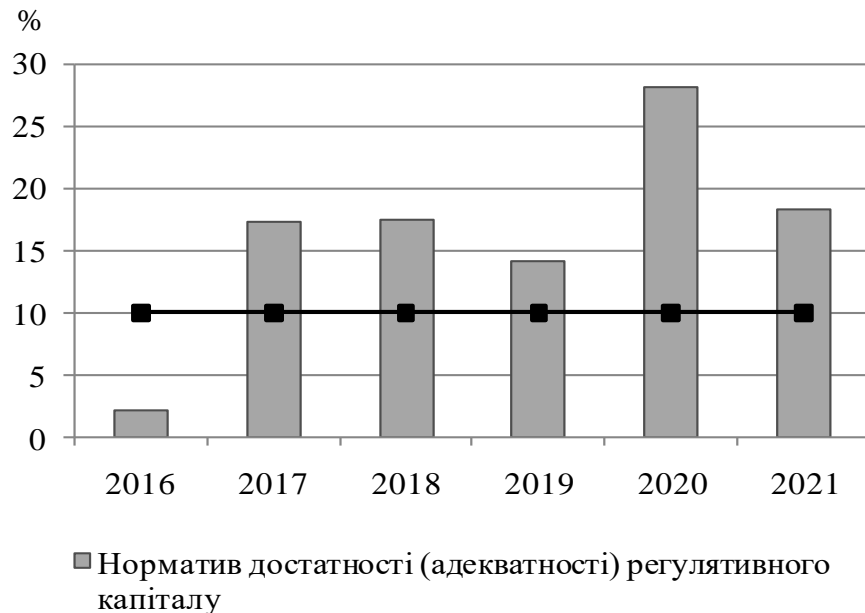

Рисунок 2.11 – Динаміка нормативу достатності (адекватності) регулятивного капіталу (ir.kneu.edu.ua) АТ КБ «Приватбанк»

Можна бачити виконання НЗ та достатнє перевищення його критичного розміру 7% у 2020-2021 роках.

Загалом показники Н1-Н3 свідчать про якість формування пасивів банку та відповідність їх встановленим критеріям НБУ. Також дані нормативи говорять про ступінь фінансової стійкості за співвідношенням капіталу та зобов'язань. Отже, можна говорити, що АТ КБ «Приватбанк»

достатньо якісно формує пасиви та виконує вимоги співвідношення власного капіталу та зобов'язань.

Співвідношення активів та пасивів за строками погашення характеризують показники ліквідності. НБУ встановив декілька нормативів для постійного контролю за якістю формування ліквідних активів та термінових зобов'язань. Нормативи миттєвої ліквідності (Н4) та поточної ліквідності (Н5) розраховувалися до 2018 року, з 2019 року НБУ відмінив їх. Замість цих нормативів було введено коефіцієнти покриття ліквідністю за всіма валютами (LCR_{BV}) та за іноземною валютою (LCR_{IB}). Аналіз цих показників показав високий рівень ліквідності АТ КБ «Приватбанк». Вона у динаміці зростала та незначно зменшилася у 2021 році.

Незмінним до застосування протягом всього аналізованого періоду залишався норматив короткострокової ліквідності (Н6). Його динаміку наведено на рис. 2.12.

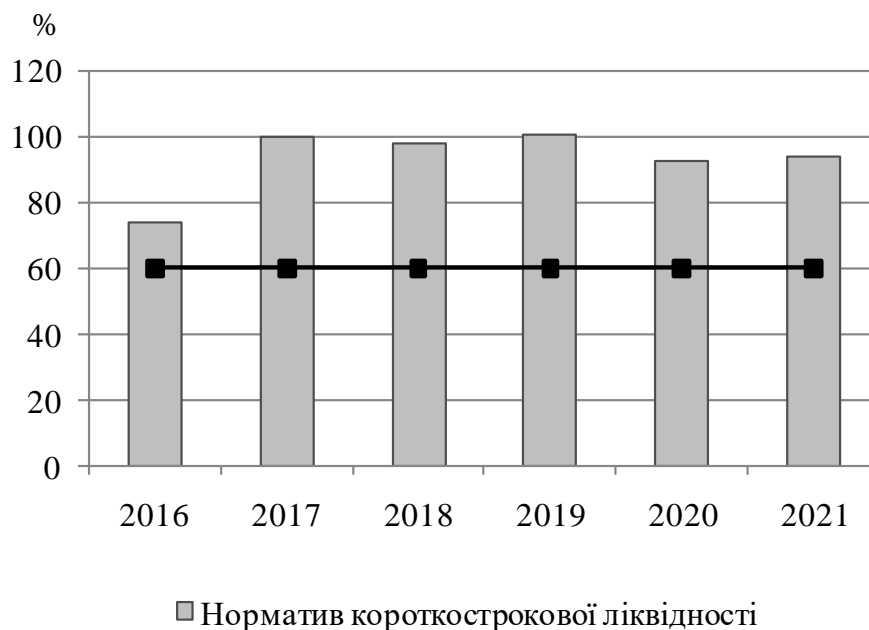

Рисунок 2.12 – Динаміка нормативу короткострокової ліквідності
АТ КБ «Приватбанк»

При критичному значенні 60% цей норматив завжди був значно вищим та стабільно утримувався на рівні 95-100%.

Опосередковано проаналізувати управління активами та пасивами АТ КБ «Приватбанк» можна за допомогою нормативів кредитного ризику та інвестування (Н7 – Н12). Можна бачити виконання всіх даних нормативів у 2016-2021 роках, крім Н7 на кінець 2016 року. Але у той момент часу це було пов'язано з нестабільним фінансовим станом та кризою, у результаті якої відбулася націоналізація АТ КБ «Приватбанк». В інші періоди 2017-2021 років можна спостерігати незначні кредитні та інвестиційні ризики, однією з причин чого було якісне управління активами і пасивами банку.

Для швидкого прийняття рішень у сфері менеджменту з досліджуваного питання в АТ КБ «Приватбанк» існує Комітет з управління активами та пасивами. Його основною метою є забезпечення ефективності та безперервності управлінського процесу, моніторингу співвідношення груп активів і пасивів, оцінювання ризику ліквідності, процентного ризику та інших. Також даний Комітет розробляє та впроваджує заходи щодо мінімізації ризиків та максимізації фінансових результатів. Поточну роботу щодо аналізу та управління активами і пасивами в АТ КБ «Приватбанк» здійснюють Департамент ринку капіталу, Департамент аналізу активів, зобов'язань та інвестицій, Блок підрозділів з питань управління ризиками тощо.

Отже, підсумовуючи можна зазначити, що АТ КБ «Приватбанк» здійснює масштабну роботу по аналізу та управлінню активами і пасивами. Даний банк у 2017-2021 роках проводив достатньо ефективну діяльність, був прибутковим, ліквідним, фінансово стійким. Однак у 2021 році показники дещо погіршилися. А 2022 рік скоріш за все покаже погані результати у порівнянні з попередніми періодами із-за кризи внаслідок війни України з Росією. Зважаючи на це у наступному розділі потрібно окреслити шляхи та розробити стратегію управління активами і пасивами АТ КБ «Приватбанк» для уникнення негативного впливу кризових явищ у майбутньому.

3 АНТИКРИЗОВА СТРАТЕГІЯ АТ КБ «ПРИВАТБАНК» ЯК НАПРЯМ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЙОГО АКТИВАМИ І ПАСИВАМИ

Перш ніж визначити напрями удосконалення управління активами та пасивами АТ КБ «Приватбанк» потрібно розглянути середовище, у якому існує на даний момент часу банк та вплив воєнного стану на банківський сектор економіки України. Загалом потрібно сказати, що в останній рік діяльність АТ КБ «Приватбанк» була спрямована на стабілізацію економічної ситуації та підтримку фінансової стійкості банку. НБУ у період з 24 лютого 2022 року по теперішній час спрямовував свої зусилля на збереження стабільності фінансового сектору та довіри до банківської системи. Головні рішення НБУ у цей час були націлені на забезпечення безперебійної роботи банків, стримування інфляції та девальвації національної валюти, відпливу капіталу з України. У своїх звітах на офіційному сайті НБУ публікує інформацію про стан банківського сектору в умовах військових дій та економічної кризи [35]. Також детальна інформація наведена у джерелах [36, 37]. В межах антикризових заходів НБУ розробляв свою стратегію функціонування і АТ КБ «Приватбанк».

Проаналізуємо загальну інформацію, що надається НБУ. Кількість банків, що працюють в Україні, на кінець 2017 року становила 82 і зменшилася за аналізований період (2017-2022). Станом на кінець 2022 року банківська система України налічувала 67 банків, 30 з яких мали іноземний капітал (21 банк має 100% іноземний капітал). З 2017 по 2022 роки з різних причин було закрито 15 банків. Крім того, у 2022 році закрито 4 комерційні банки, три з них – з початку війни в Україні. Загалом причинами скорочення працюючих банків були: військові дії в Україні у 2022 році, криза через коронавірус у 2019-2021 роках, реорганізація банківської системи України з боку НБУ відповідно до міжнародних стандартів, вплив зовнішнього

середовища на нестабільні комерційні банки. Потрібно сказати, що АТ КБ «Приватбанк» був всі аналізовані роки стабільним.

Що стосується банківських активів під час війни в Україні, то з моменту початку війни сума активів банківської системи зменшувалася, але у травні-червні 2022 року ситуація нормалізувалася і дотепер продовжує зберігатися. На кінець 2022 року сума загальних активів не лише досягла довоєнного значення, але й перевищила його. Причина зрозуміла – інфляційні процеси внаслідок військової агресії РФ та економічної кризи внаслідок війни в Україні. У загальних активах банків України більше 50% державні банки, а близько половини в них – активи АТ КБ «Приватбанк».

Що стосується суми капіталу банківської системи України, то вона також змінювалася. Але капітал не відігравав суттєвої ролі при формування пасивів банківської системи України, оскільки він займав близько 13% у банківських ресурсах країни. За структурою зобов'язань банківської системи зміни були не критичними. Це відбулося завдяки стабілізаційним діям Національного банку України та внутрішнім антикризовим заходам комерційних банків.

Найбільший вплив на формування активів і зобов'язань здійснювали розміри кредитного і депозитного портфелів (рис. 3.1). Розмір кредитного портфелю змінювався незначно. Це відбулося завдяки НБУ, який на початку війни «заморозив» курси іноземних валют та запровадив на три місяці кредитні канікули для клієнтів комерційних банків. Розмір депозитного портфелю постійно зростає. Це пояснюється декількома причинами: інфляцією та ростом валютних курсів; утриманням грошових коштів переважно на поточних рахунках для їх збереження (в банках надійніше); інвестуванням юридичними особами на депозитні рахунки у банках у випадку тимчасового припинення або скорочення операційної діяльності бізнесів.

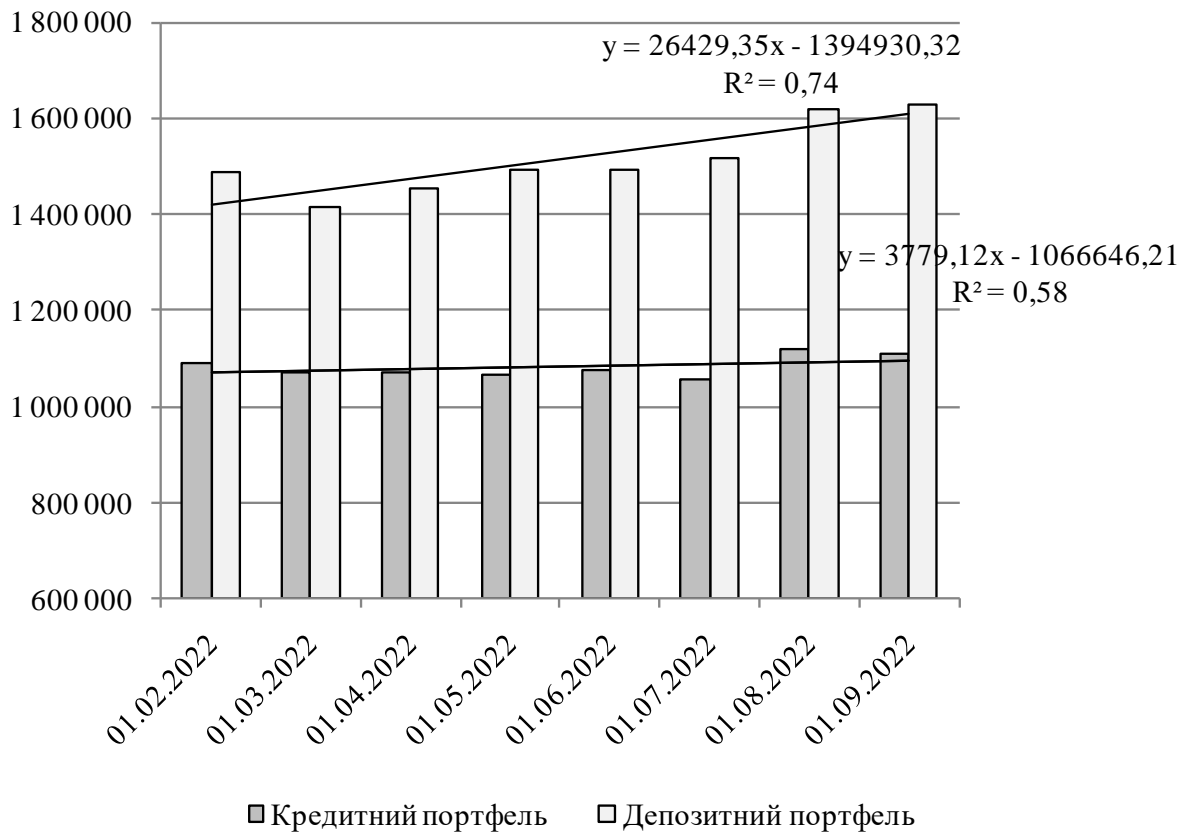

Рисунок 3.1 – Динаміка кредитного та депозитного портфелів банків України за лютий-березень 2022 року

Проведене дослідження банківського сектору в умовах військових дій та економічної кризи є базою для визначення антикризових стратегій управління активами та пасивами комерційних банків, а також такої антикризової стратегії для АТ КБ «Приватбанк».

Для вибору антикризової стратегії управління активами і пасивами АТ КБ «Приватбанк» потрібно визначитися з цілями, досягнення яких вона повинна забезпечити та розглянути існуючі в науковій літературі стратегії.

На рис. 3.2 наведено цілі, які має можливість досягти затвердження та реалізація стратегії управління активами та пасивами банку.

Характеристика та аналіз діяльності АТ КБ «Приватбанк» доводить, що даний банк мав достатньо міцні конкурентні позиції (на 3 місці серед всіх банків України).

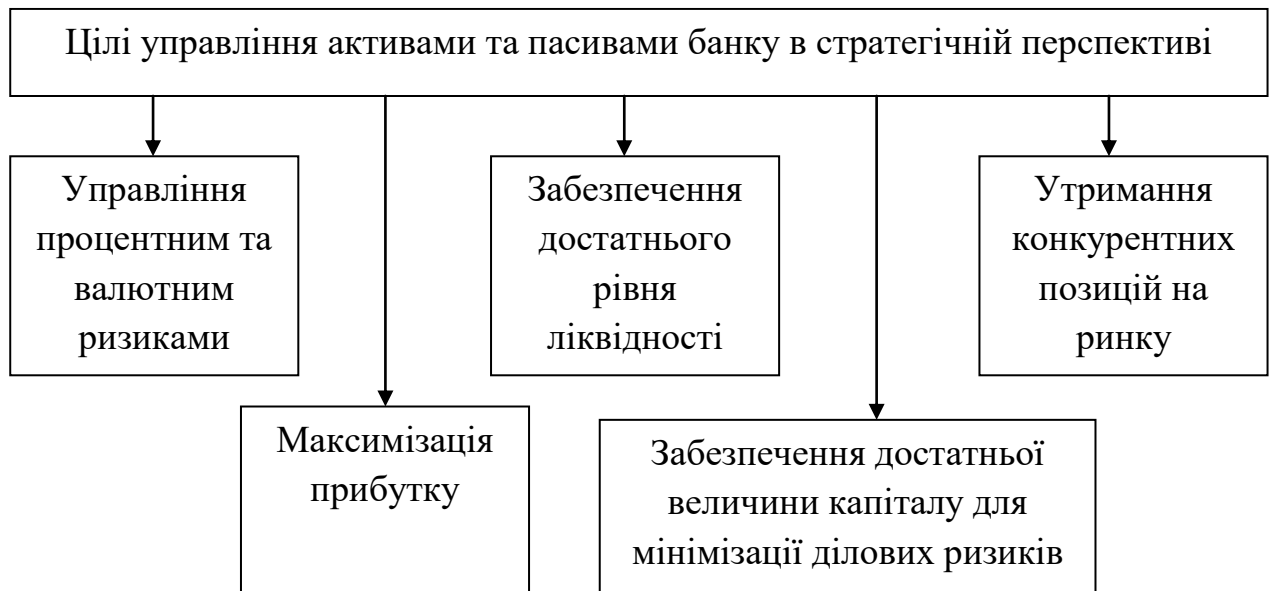

Рисунок 3.2 – Цілі управління активами та пасивами банку в стратегічній перспективі

Його рівень ліквідності відповідає нормативу і суттєво його перевищує. АТ КБ «Приватбанк» має достатню величину капіталу для мінімізації ділових ризиків, що підтверджується нормативами, їх виконанням та перевищенням. Тому, на нашу думку, для АТ КБ «Приватбанк» потрібно визначити стратегічну ціль максимізації прибутку або підвищення якості управління процентним та валютним ризиками.

Розглянемо різні види антикризових стратегій управління активами та пасивами банку, які можуть забезпечити виконання даних цілей.

Стратегія управління «GAP» — це стратегія управління розривом або дисбалансом між активами і пасивами банку зі змінними і фіксованими процентними ставками в певний період. Представлений Цією стратегією допускаються певні зміни у структурі банківських операцій відповідно до ступеня чутливості до зміни процентних ставок.

Стратегія «спекулятивного управління» спрямована на підвищення вартості капіталу банку. Основна її мета – максимізація прибутку шляхом

диверсифікації активів і пасивів для зростання прибутковості і ліквідності. Високі ризики в процесі управління конвертуються в прибуток.

Стратегія «трансформації управління активами та пасивами» спрямована на забезпечення оптимальної структури балансу банку шляхом постійного аналізу, моніторингу та прогнозування змін економічної ситуації на фінансовому ринку. В умовах фінансової нестабільності реалізація цієї стратегії управління активами та пасивами – досить складна задача та вимагає використання широкого спектру інструментів управління для забезпечення досягнення основних цілей банку.

Стратегія «імунізації балансу» банку полягає у виборі фінансових інструментів, які мінімізують чутливість до змін процентних ставок на ринку, та включенні їх до портфеля активів (www.vtei.com.ua) і пасивів. Активи та пасиви, вартість яких змінюється внаслідок зміни процентних ставок, переоцінюються в установленому порядку. Проте правильно підібрана структура балансу може забезпечити однакове відображення результатів переоцінки у вартості обох сторін балансу і не мати негативного впливу на капітал банку. (www.vtei.com.ua) Тому підсумковий рядок балансу може збільшуватися або зменшуватися під час переоцінки, але якщо буде створена імунізація, вартість банківського капіталу залишиться постійною.

Стратегія «управління дюрацією» є одним із основних інструментів оцінки впливу процентного ризику на ефективність формування структури портфеля активів і пасивів банку, прогнозування ринкової вартості активів і пасивів з метою максимізації прибутку та мінімізації (www.vtei.com.ua) ризиків.

Таким чином, можна підсумувати, що для АТ КБ «Приватбанк» доцільно обрати антикризову стратегію управління активами та пасивами, (www.vtei.com.ua) що узгоджується зі стратегічними цілями банку, спрямованими на збільшення прибутку з мінімальним (допустимим) процентним ризиком.

Оберемо стратегію «GAP».

Колегіальним органом, який забезпечує реалізацію такої стратегії у АТ КБ «Приватбанк» є Комітет з управління активами та пасивами. В його обов'язки включаються огляд цінової політики фінансових інструментів, аналіз та формування кредитних і депозитних процентних ставок, удосконалення кредитно-депозитної політики банку, оцінка собівартості пасивів і прибутковості активів та інше.

Перегляд процентних ставок здійснюється за необхідністю, наприклад при зміні облікової ставки НБУ.

Крім Комітету з управління активами та пасивами реалізацію стратегії «GAP» у АТ КБ «Приватбанк» здійснює Управління ринковими ризиками (Блок підрозділів з питань управління ризиками). Це Управління робить моніторинг, аналіз та контроль процентних ризиків, GAP-аналіз.

Для проведення GAP-аналізу та на його основі формування стратегії відбувається визначення активів та зобов'язань, чутливих до процентних ставок. Активи та пасиви з фіксованими процентними ставками **об'єднуються у групи за строками, що залишилися до погашення.** Активи та пасиви з плаваючими процентними ставками **об'єднуються у групи за найближчими можливими строками перегляду процентних ставок.**

GAP визначається як різниця **між активами та зобов'язаннями,** static.privatbank.ua чутливими до зміни процентних ставок для кожного із часових діапазонів. Після цього визначається вплив зміни процентних ставок на чистий процентний дохід банку.

На основі поданої інформації проведемо GAP-аналіз з визначенням антикризових стратегічних перспектив для АТ КБ «Приватбанк». (табл. 3.1).

Як видно з табл. 3.1 у 2020-2021 роках спостерігалася додатне значення GAP. Це говорить про те, що АТ КБ «Приватбанк» в цілому чутливий за активами. Але аналіз за окремими періодами спостерігалася чутливість і за пасивами. Так вкладення до запитання та до одного місяцю, а також на 1-3 місяці суттєво переважають розміри кредитів на цей період. А отже у ці періоди спостерігалася чутливість за пасивами. За такими умовами при

зростанні процентних ставок чистий процентний дохід зменшується, а при зменшенні ставок, навпаки, зростає.

Таблиця 3.1 – GAP-аналіз з визначенням антикризових стратегічних перспектив для АТ КБ «Приватбанк»

Показник	До запитання та до 1 місяця	1-3 місяці	3-12 місяців	Понад 1 рік	Всього
На 31.12.2020					
Всього фін.активів	86365	9016	67700	192019	355100
Всього фін.зобов'язань	228563	33255	53374	1577	316769
GAP	-142198	-24239	14326	190552	38331
На 31.12.2021					
Всього фін.активів	84881	14293	59059	213984	372217
Всього фін.зобов'язань	253772	28329	45887	1088	329076
GAP	-168891	-14036	13172	212896	43141
Характеристика					
Стан чутливості	За пасивами	За пасивами	За активами	За активами	За активами
Чистий процентний дохід банку буде скорочуватися, якщо	% ставки зростають	% ставки зростають	% ставки знижуються	% ставки знижуються	% ставки знижуються

За періодом 3-12 місяців та понад 1 року можна спостерігати чутливість за активами. У такому випадку при зростанні процентних ставок чистий процентний дохід збільшується, а при зменшенні процентних ставок знижується. Таку ситуацію можна пояснити тим, що банк залучає засоби на короткостроковому ринку, на якому вони дешевше, і вкладає їх на довгостроковому ринку, на якому вони дорожче. Це досить розповсюджена стратегія поведінки банку.

Розглянемо ситуацію, яку можна буде спостерігати у АТ КБ «Приватбанк» у перспективі з урахуванням обраної антикризової стратегії «GAP».

На основі рівнянь, що наведені на рис. 3.1 зробимо прогноз кредитного і депозитного портфелю банківської системи України на прогнозований року (табл. 3.2). А враховуючи те, що АТ КБ «Приватбанк» має 26,1% активів у банківській системі, то за регресійними рівняння можна визначити обсяги кредитного і депозитного портфелів АТ КБ «Приватбанк».

Отже, можна очікувати, що обсяг кредитного портфелю АТ КБ «Приватбанк» може становити 446853,32 млн. грн., а обсяг депозитного портфелю – 390230,86 млн. грн.

Відповідно, загальний розмір GAP у АТ КБ «Приватбанк» на кінець прогнозованого року може становити:

$$446853,32 - 390230,86 = 56622,46 \text{ млн. грн.}$$

Отже, на кінець прогнозованого року очікується стан чутливості за активами. А саме при зростанні процентних ставок за кредитами чистий процентний дохід буде збільшуватися.

Таблиця 3.2 - Прогноз кредитного і депозитного портфелю АТ КБ «Приватбанк» на кінець 2022 року

Показник	Кредитний портфель	Депозитний портфель
Коефіцієнт регресії, млн. грн.	26429,35	3779,12
Вільний член	1394930,32	1066646,21
Обсяг на кінець 2022 року по банківській системі	1712082,46	1111995,64
Обсяг на кінець 2022 року по АТ КБ «Приватбанк»	446853,32	390230,86
GAP	56622,46	
Стан чутливості	За активами	
Чистий процентний дохід банку буде зростати, якщо	% ставки зростають	

Для забезпечення реалізації стратегії за різних умов потрібно враховувати ризики. Тому більшість банківських менеджерів у процесі разом із GAP можна використовувати стратегію хеджування ризиків на різних етапах. Дії банківських менеджерів при управлінні GAP за різних умов (ситуацій) наведені у табл. 3.2.

Таблиця 3.2 – Дії банківських менеджерів при управлінні GAP за різних ситуацій

Умови, ситуації	Характеристика	Дії
Ситуація 1	Низькі процентні ставки, у найближчому майбутньому очікується їхній ріст.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Збільшити терміни позикових засобів 2. Скоротити кредити з фіксованою ставкою. 3. Скоротити терміни портфеля цінних паперів. 4. Продати цінні папери. 5. Одержати довгострокові позики. 6. Закрити кредитні лінії.
Ситуація 2	Зростаючі процентні ставки, очікується досягнення максимуму в найближчому майбутньому.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Почати скорочення термінів позикових засобів. 2. Почати подовжувати терміни інвестицій. 3. Підготуватися до початку збільшення частки кредитів з фіксованою ставкою. 4. Підготуватися до збільшення інвестицій у цінні папери. 5. Розглянути можливість дострокового погашення заборгованості з фіксованим відсотком.
Ситуація 3	Високі процентні ставки, у найближчому майбутньому очікується зниження.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Скоротити термін позикових засобів. 2. Збільшити частку кредитів з фіксованою ставкою. 3. Збільшити терміни портфеля цінних паперів. 4. Запланувати майбутній продаж активів. 5. Сконцентруватися на нових кредитних лініях для клієнтів
Ситуація 4	Падаючі процентні ставки, очікується досягнення мінімуму в найближчому майбутньому	<ol style="list-style-type: none"> 1. Почати подовжувати терміни позикових засобів. 2. Почати скорочення термінів інвестицій. 3. Почати збільшення частки кредитів з перемінною ставкою. 4. Почати скорочення інвестицій у цінні папери. 5. Вибірково продавати активи з фіксованою ставкою. 6. Почати планування довгострокової заборгованості з фіксованою ставкою.

Таким чином, наведені заходи та запропонована антикризова стратегія управління активами та пасивами АТ КБ «Приватбанк» можуть бути

основою для нарощення прибутку в умовах військової кризи та продовження стабільної діяльності банку у майбутньому.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній бакалаврській **роботі досліджено теоретичні, методичні та практичні аспекти** (essuir.sumdu.edu.ua) аналізу та управління активами та пасивами комерційного банку на прикладі діяльності АТ КБ «Приватбанк».

За результатами виконання роботи зроблено такі висновки.

При дослідженні сутності активів і пасивів комерційного банку визначено, що воно обумовлене характеристикою здійснюваних банківських операцій. Активи формуються внаслідок розміщення й використання залучених банком коштів, пасиви – внаслідок формування джерел утворення коштів банку: власних, залучених та запозичених.

Суть аналізу у комерційному банку полягає у вивченні стану і розвитку його діяльності, визначенні причин зміни її результативних показників, а також розробці заходів, які спрямовані на підвищення ефективності функціонування комерційного банку. Управління активами і пасивами комерційного банку слід розуміти як цілеспрямований процес, націлений на максимізацію залучення оптимально допустимої кількості ресурсів та розміщення їх в активи, що приносять найбільший дохід, при оптимальному для банку рівні ліквідності та ризику.

При розгляді нормативно-правової та інформаційної бази аналізу та управління активами і пасивами комерційного банку з'ясовано, що цей процес ґрунтується на Законі України «Про банки і банківську діяльність», Положеннях та Постановах Національного банку України, відповідних інструкціях НБУ. Інформаційною базою при проведенню дослідженні застосовувалася звітність НБУ про фінансовий стан банківської системи України та фінансова звітність АТ КБ «Приватбанк». Аналіз та управління активами і пасивами банку орієнтовано на раціональне залучення та розміщення ресурсів відповідно до нормативів, регламентованих вітчизняним законодавством, зосередження на максимізації залучення обсягу

банківських ресурсів для їх розміщення в найбільш дохідні активи для забезпечення достатньої ліквідності і прибутковості.

При дослідженні методичних підходів до аналізу активів і пасивів комерційного банку з'ясовано, що доцільно застосовувати методи горизонтального та вертикального аналізів, метод фінансових коефіцієнтів, трендовий, факторний. А також потрібно аналізувати динаміку і структуру активів і пасивів банку, виконання нормативів регулювання банківської діяльності та інших коефіцієнтів.

При визначенні методичних підходів до управління активами та пасивами банку визначені об'єктами управлінського процесу обсяги, структура; показники, що характеризують раціональне, збалансоване та оптимальне поєднання активів і пасивів в ході діяльності комерційного банку. (www.economy.nayka.com.ua) Суб'єктами управління активами та пасивами банківської установи є відповідні комітети, департаменти, (essuir.sumdu.edu.ua) відділи та окремі менеджери різних ланок, професійні функції яких пов'язані із забезпеченням процесів такого управління в межах комерційного банку.

Управління активами і пасивами (essuir.sumdu.edu.ua) банку супроводжується розробкою стратегії. Можна виділити такі варіанти стратегій управління активами та пасивами банку: стратегія управління «гепом», дисбалансом; спекулятивна стратегія управління активами і пасивами; (essuir.sumdu.edu.ua) трансформаційна стратегія управління активами та пасивами; (www.economy.nayka.com.ua) стратегія імунізації балансу банку; стратегія управління дюрацією.

При аналізі діяльності АТ КБ «Приватбанк» з'ясовано, що він є лідером банківського ринку в Україні. У ньому обслуговувалося 62% фізичних осіб-резидентів України, 66% юридичних осіб. АТ КБ «Приватбанк» є найбільшим донором державного бюджету серед комерційних банків. За 2018-2021 роки він сплатив державі дивідендів на 55,4 млрд. грн. АТ КБ «Приватбанк» є прибутковим банком.

Аналіз динаміки і структури активів і пасивів АТ КБ «Приватбанк» показав, що впродовж 2016-2021 років активи, власний капітал та зобов'язання банку постійно зростали. У структурі активів банку основу у 2021 році склали інвестиційні цінні папери, кредити клієнтам, грошові кошти та їх еквіваленти. У структурі активів переважають кошти клієнтів та статутний капітал, а накопичений дефіцит, що займає приблизно 20% пасивів знижує їх розмір. Зроблено висновок, аналіз динаміки та структури активів та пасивів балансу АТ КБ «Приватбанк» має важливе значення при управлінні ними.

При аналізі відносних показників балансу АТ КБ «Приватбанк» визначено, що всі нормативи банку впродовж 2017-2021 років виконувалися. При цьому розмір регулятивного капіталу зростали. АТ КБ «Приватбанк» був ліквідним та фінансово стійким. У 2021 році показники дещо погіршилися. А у 2022 році у порівнянні з попередніми періодами із-за кризи внаслідок війни України з Росією ситуація ускладнюється.

Для визначення напрямів удосконалення управління активами та пасивами АТ КБ «Приватбанк» було коротко досліджено функціонування банківського сектору в умовах військових дій та економічної кризи. Незважаючи на важку ситуацію в країні банківська система

На основі проведеного аналізу для управління активами і пасивами АТ КБ «Приватбанк» запропоновано антикризову стратегію. Для АТ КБ «Приватбанк» обґрунтовано стратегічну ціль максимізації прибутку / підвищення якості управління процентним ризиком. Для АТ КБ «Приватбанк» доцільно обрати антикризову стратегію управління активами та пасивами – стратегію «GAP». Зроблені розрахунки та прогнозовані результати говорять про чутливість банку за активами, а отже потрібно здійснювати управління у напрямку визначення найбільш ефективних кредитних ставок при обумовленому рівні ризику. Запропоновані дії банківських менеджерів при управлінні GAP за різних ситуацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Соколова Х. О., Волкова В. В. Активи та пасиви банків України: сучасний стан та фактори впливу. Економіка і організація управління. 2018. Вип. 4. С. 65-74.
2. Кириченко О.А., Гіленко І.В., Роголь С., Сиротян С.В., Немой О. Банківський менеджмент. К.: Знання-Прес. 2002. 438 с.
3. Кузнецова С., Болгар Т., Пестовська З. Банківська система. К.: Центр навчальної літератури. 2014. 400 с.
4. Зверук Л.А. Основи стратегій управління активами і пасивами банками. Бізнес Інформ. 2018. №6. С. 307-313.
5. Шварц О. В. Управління активами і пасивами банку як фактор забезпечення фінансової стійкості. Фінансовий простір. 2015. № 2. С. 145–149.
6. Макаренко Ю. П., Хоруженко А. А. Управління активами та пасивами комерційного банку з метою підвищення ефективності їх використання. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 24. С. 66–70.
7. Аналіз банківської діяльності. Уклад. Н.О. Станіславчук. Умань: Візаві. 2018. 191 с.
8. Банковское дело. Экспресс-курс : учебное пособие. Под ред. О.И. Лаврушина. М. : КНОРУС. 2009. 352 с.
9. Синки Дж. Мл.; Финансовый менеджмент в коммерческом банке и в индустрии финансовых услуг. М.: Альпина Бизнес Букс. 2007. 1018 с.
10. Ларионова И. В. Управление активами и пассивами в коммерческом банке. М.: Издательство «Консалтбанкир». 2003. 272 с.
11. Сало І., Криклій О. Фінансовий менеджмент банку. Суми: Університетська книга. 2007. 314 с.
12. Корнієнко, Т. Ліквідність комерційного банку: фактори, що впливають, методи управління. Финансовые риски. 2001. № 3. С. 51-54

13. Міщенко, В.І., Сомик А.В. та ін.. Ліквідність банківської системи України. К.: Національний банк України. Центр наукових досліджень. 2008. 180 с.
14. Довгань Ж. Основи комплексного управління активами і пасивами банку. Світ фінансів. 2008. № 2. С. 64–70.
15. Marshal J., Bansal K. Vipul. Financial engineering: a complete guide to financial innovation. М.: INFRA-M. 1998. 784 p.
16. Шварц О. В. Удосконалення інструментарію управління активами і пасивами банку в умовах фінансової нестабільності. Світ фінансів. 2011. № 4. С. 33–39.
17. Колодізев О. М., Чмутова І. М., Губарева І. О. Фінансовий менеджмент у банках: концептуальні засади, методологія прийняття рішень у банківській сфері: навч. посіб. Х.: ІНЖЕК. 2004. 408 с.
18. Rose P. Bank management. М.: Delo LTD. 1995. 477 p.
19. Примостка Л. О. Фінансовий менеджмент у банку: підручник. К.: КНЕУ. 2004. 468 с.
20. Литвинюк О. В. Методичні підходи до визначення основних етапів розвитку процесів управління активами та пасивами банківських установ України. Young Scientist. 2014. № 7 (10). С. 41-44.
21. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 7.12.2000 р. №2121-III. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
22. Положення «Про Інструкцію про порядок регулювання діяльності банків в Україні» № 368 від 28.01.2001.
23. Про затвердження Змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затверджено Постановою Правління НБУ № 102 від 29.12.2021.
24. Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України, затверджено Постановою Правління НБУ №59 від 23.03.2022.

25. Методика розрахунку коефіцієнта покриття ліквідністю LCR, схвалена Правлінням Національного банку України від 15 лютого 2018 року №101-рш. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/15022018_101-rsh_method_LCR.pdf?v=4

26. Методика розрахунку коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR), схвалена Правлінням Національного банку України від 24 грудня 2019 року №1001-рш. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1001500-19#n11>

27. Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999.

28. Ротар Д. А. Концептуальні основи формування стратегій управління активами і пасивами банківських установ та напрями їх оптимізації. Молодий вчений. 2014. № 6 (2). С. 18–21.

29. Жердецька Л. В., Кузнєцова Л. В., Литвинюк О. В. Формування системи управління активами та пасивами банків у сучасних умовах. Одеса: ОНЕУ, Атлант. 2016. 402 с.

30. Швайко М.Л., Микиша А.Д. Сучасні тенденції розвитку банківської системи України. Соціальна економіка. 2022. №6. С. 145-155.

31. Вдовенко Л.О., Думбровський В.А. Тенденції розвитку банківської системи в контексті впливу фінансової кризи. Modern economics. 2018. № 8. С. 37-44.

32. Косова Т.Д. Аналіз банківської діяльності: навч. посіб. К.: ЦУЛ. 2008. 486 с.

33. Річні звіти АТ КБ «Приватбанк» за 2017-2021 рр. Офіційний сайт АТ КБ «Приватбанк». URL: <https://privatbank.ua/>

34. Стратегія розвитку АТ КБ «Приватбанк» до 2024 року. Офіційний сайт АТ КБ «Приватбанк». URL: <https://privatbank.ua/>

35. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>

36. Основні (стратегічні) напрями діяльності банків державного сектору на період дії воєнного стану та післявоєнного відновлення економіки. URL:

<https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D1%96%D0%9D%D0%B0%D0%BF%D1%80%D1%8F%D0%BC.pdf>

37. Огляд інструментів підтримки фінансової стійкості в умовах воєнного стану. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/>

38. Вербецька О. О. Комплексне управління активами і пасивами. Управління розвитком. 2014. № 3 (166). С. 94-96.

39. Карчева Г. Т., Карчева О. Я. Ефективне управління активами і пасивами – необхідна умова фінансової стійкості банку. URL: http://www.nvisnik.geci.cn.ua/uk/nissue/item/download/40_3c43398c1cb92f5e3d6f7f118eb1fc7d.html

40. Шинкаренко О. М. Проблемні питання оптимізації структури активів та пасивів. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/znpchdtu/2008_21_1/articles/Finansi/8_Shinkarenko.pdf

41. Ключко Л. А. Гнучке управління активами і пасивами – необхідна умова забезпечення фінансової стійкості комерційного банку. URL: <http://www.nvisnik.geci.cn.ua/uk/nissue/item>

42. Козьменко С.М., Шпиг Ф.І., Волошко І.В. Стратегічний менеджмент банку: навч. посіб. Суми: Університетська книга. 2003. 734 с.

43. Чмутова І. М., Тисячна Ю. С. Аналіз банківської діяльності: навч. посіб. Х.: Вид. ХНЕУ. 2012. 320 с.

ДОДАТОК А

ПАТ КБ "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2016 р.	31 грудня 2015 р.
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	7	30 159	29 184
Заборгованість банків	8	2 410	3 365
Кредити та аванси клієнтам	9	43 583	189 314
Вбудовані похідні фінансові активи	9,10	27 044	30 673
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	10	64 409	1 734
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення		-	216
Передоплата з поточного податку на прибуток		181	98
Інвестиції в дочірні та асоційовані підприємства		433	435
Інвестиційна нерухомість		1 358	-
Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи	11	3 956	2 857
Інші фінансові активи		229	238
Інші активи	12	9 585	300
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя	13	21 836	6
Необоротні активи, утримувані для продажу		-	191
ВСЬОГО АКТИВІВ		205 183	258 611
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Заборгованість перед НБУ	14	18 047	27 079
Заборгованість перед банками та фінансовими організаціями	15	2 667	4 628
Кошти клієнтів	16	181 133	177 974
Власні боргові цінні папери та інші позикові кошти		2	9 271
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	22	94	933
Резерви зобов'язань та відрахувань, інші фінансові та нефінансові зобов'язання	17	4 000	2 169
Субординований борг		122	9 047
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		206 065	231 101
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	18	50 695	21 257
Емісійний дохід	18	23	23
Внески у капітал, отримані за випусцені, але не зареєстровані нові акції	18	111 591	-
Резерв перецінки приміщень	11	783	506
Резерв перецінки інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу		521	1 421
Результат від операцій з власником	18	9 934	-
Загальні резерви та інші фонди		1 619	1 448
(Накопичений дефіцит)/Нерозподілений прибуток		(176 048)	2 855
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		(882)	27 510
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		205 183	258 611

Затверджено до випуску та підписано 16 травня 2017 року.

О.В. Шлапак
Голова Правління

 В. В. Ярмоленко
 Головний бухгалтер

Продовження додатку А

ПАТ КБ "ПРИВАТБАНК"**Окремий звіт про фінансовий стан**

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2017 р.	31 грудня 2016 р.
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	7	25 296	30 159
Заборгованість банків	8	4 516	2 410
Кредити та аванси клієнтам	9	38 335	43 583
Вбудовані похідні фінансові активи	10, 11	34 336	27 044
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	10	90 354	64 409
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	11	36 322	-
Передоплата з поточного податку на прибуток		184	181
Інвестиції в дочірні та асоційовану компанію		30	433
Інвестиційна нерухомість	12	579	1 358
Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи	13	3 326	3 956
Інші фінансові активи		490	229
Інші активи	14	9 652	9 585
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя	15	11 268	21 836
Активи, утримувані для продажу		117	-
ВСЬОГО АКТИВІВ		254 805	205 183
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Заборгованість перед НБУ	16	12 394	18 047
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями	17	234	2 667
Кошти клієнтів	18	212 750	181 133
Випущені боргові цінні папери		2	2
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	24	106	94
Резерви, інші фінансові та нефінансові зобов'язання	19	4 397	4 000
Субординований борг		129	122
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		230 012	206 065
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	20	206 060	50 695
Емісійний дохід	20	23	23
Внески у капітал, отримані за випущені, але не зареєстровані нові акції	20	-	111 591
Резерв переоцінки приміщень	13	747	783
Нереалізований (збиток)/прибуток від інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу		(479)	521
Результат від операцій з акціонером	10, 11	12 174	9 934
Загальні резерви та інші фонди	20	6 211	1 619
Накопичений дефіцит		(199 943)	(176 048)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		24 793	(882)
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		254 805	205 183

Затверджено до випуску та підписано 24 квітня 2018 року.

П. Кравчук
Голова Правління

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Продовження додатку А

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2018	31 грудня 2017 (перераховано)	31 грудня 2016 (перераховано)
АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	7	27 360	25 296	30 159
Заборгованість банків		-	2 903	-
Кредити та аванси клієнтам	8	50 140	38 335	32 616
Інвестиційні цінні папери:				
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	86 244	-	-
- наявні для продажу	9	-	90 354	64 409
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	79 299	-	-
- утримуються до погашення	9	-	36 322	-
- за амортизованою собівартістю	9	14 538	-	-
Вбудовані похідні фінансові активи	9	-	34 336	27 044
Передоплата з поточного податку на прибуток	24	184	184	181
Інвестиції в дочірні та асоційовану компанію		30	30	246
Інвестиційна нерухомість	10	3 340	3 648	691
Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи	11	3 793	3 326	3 409
Інші фінансові активи	12	2 743	2 940	2 639
Інші активи	13	8 899	8 815	9 585
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя		1 361	7 069	8 782
Активи, утримувані для продажу		117	117	-
ВСЬОГО АКТИВІВ		278 048	253 675	179 761
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Заборгованість перед НБУ	14	9 817	12 394	18 047
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями	15	195	234	2 667
Кошти клієнтів	16	231 055	212 167	180 656
Випущені боргові цінні папери		2	2	2
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	24	136	150	138
Інші фінансові зобов'язання	17	2 247	1 688	1 932
Резерви та нефінансові зобов'язання	18	3 132	3 292	2 545
Субординований борг		-	129	122
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		246 584	230 056	206 109
КАПІТАЛ				
Акціонерний капітал	19	206 060	206 060	50 695
Емісійний дохід	19	23	23	23
Внески у капітал, отримані за випущені, але не зареєстровані нові акції	19	-	-	111 591
Резерв переоцінки приміщень	11	687	769	805
Нереалізований (збиток)/прибуток від інвестиційних цінних паперів		(3 303)	(479)	521
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174	9 934
Загальні резерви та інші фонди	19	6 211	6 211	1 619
Накопичений дефіцит		(190 388)	(201 139)	(201 536)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		31 464	23 619	(26 348)
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		278 048	253 675	179 761

Затверджено до випуску та підписано 23 квітня 2019 року.

 П. Крумханцл
 Голова Правління

 Г. Ю. Самаріна
 Заступник Голови Правління
 (з питань фінансів)

 В. В. Яроленко
 Головний бухгалтер

Продовження додатку А

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2019	31 грудня 2018
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	6	45 894	27 360
Заборгованість банків	7	27 118	-
Кредити та аванси клієнтам	8	59 544	50 140
Інвестиційні цінні папери:			
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	84 680	86 244
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	66 602	79 299
- за амортизованою собівартістю	9	875	14 538
Поточні податкові активи		2 257	184
Інвестиції в дочірні та асоційовану компанію/інвестиції в дочірні компанії		155	30
Інвестиційна нерухомість		3 379	3 340
Активи з права користування	10	1 716	-
Основні засоби та нематеріальні активи	11	4 764	3 793
Інші фінансові активи	12	2 210	2 743
Інші активи	13	9 285	8 899
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя		1 244	1 361
Активи, утримувані для продажу	14	-	117
ВСЬОГО АКТИВІВ		309 723	278 048
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Заборгованість перед НБУ	15	7 721	9 817
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями		201	195
Кошти клієнтів	16	240 621	231 055
Зобов'язання орендаря з лізингу	32	1 748	-
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	24	121	136
Інші фінансові зобов'язання	17	1 522	2 249
Резерви та нефінансові зобов'язання	18	3 260	3 132
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		255 194	246 584
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	19	206 060	206 060
Емісійний дохід	19	23	23
Резерв переоцінки будівель	11	614	687
Нереалізований збиток від інвестиційних цінних паперів		(1 274)	(3 303)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Загальні резерви та інші фонди	19	6 850	6 211
Накопичений дефіцит		(169 918)	(190 388)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		54 529	31 464
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		309 723	278 048

Затверджено та підписано 29 квітня 2020 року.

Г. Ю. Самаріна
Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління
(з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Продовження додатку А

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2020 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2020	31 грудня 2019
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	6	49 911	45 894
Заборгованість банків	7	25 059	27 118
Кредити та аванси клієнтам	8	55 021	59 544
Інвестиційні цінні папери:			
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	100 750	84 680
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	119 196	66 602
- за амортизованою собівартістю	9	1 715	875
Поточні податкові активи	22	6 660	2 257
Інвестиції в дочірні та асоційовану компанію		30	155
Інвестиційна нерухомість		2 933	3 379
Активи з права користування	10	1 748	1 716
Основні засоби та нематеріальні активи	11	5 894	4 764
Інші фінансові активи	12	3 448	2 210
Інші активи	13	8 900	9 285
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя		1 228	1 244
Активи, утримувані для продажу		32	-
ВСЬОГО АКТИВІВ		382 525	309 723
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Заборгованість перед НБУ		-	7 721
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями		2	201
Кошти клієнтів	14	312 708	240 621
Зобов'язання орендаря з лізингу	31	1 855	1 748
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	22	146	121
Інші фінансові зобов'язання	15	2 907	1 522
Резерви та нефінансові зобов'язання	16	12 082	3 260
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		329 700	255 194
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	17	206 060	206 060
Емісійний дохід	17	23	23
Резерв переоцінки будівель	11	689	614
Нереалізований збиток від інвестиційних цінних паперів	9	(2 937)	(1 274)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Загальні резерви та інші фонди	17	8 481	6 850
Накопичений дефіцит		(171 665)	(169 918)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		52 825	54 529
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		382 525	309 723

Затверджено до випуску та підписано 16 березня 2021 року.

Г. Ю. Самаріна
В.о. Голови Правління

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Продовження додатку А

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2021 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2021	31 грудня 2020 (як рекласифіковано)	31 грудня 2019 (як рекласифіковано)
АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	52 835	49 911	45 894
Кредити та аванси банкам	7	26 243	25 059	27 118
Кредити та аванси клієнтам	8	68 218	55 021	59 544
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		222 277	221 661	152 157
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	93 096	100 750	84 680
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	129 074	119 196	66 602
- за амортизованою собівартістю	9	107	1 715	875
Поточні податкові активи	21	9 978	6 660	2 257
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30	155
Інвестиційна нерухомість		1 989	2 933	3 379
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	10	1 288	953	648
Основні засоби	10	6 074	6 689	5 832
Інші фінансові активи	11	2 644	3 448	2 210
Інші нефінансові активи	12	9 713	10 128	10 529
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		7	32	-
Загальна сума активів		401 296	382 525	309 723
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Інші залучені кошти		-	-	7 721
Кошти банків		3	2	201
Кошти клієнтів	13	325 303	312 708	240 621
Відстрочені податкові зобов'язання	21	159	146	121
Інші фінансові зобов'язання	14	3 770	4 059	2 639
Забезпечення у т.ч.:	15	3 651	10 687	2 363
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		373	329	290
- інше забезпечення		3 278	10 358	2 073
Інші нефінансові зобов'язання	15	1 795	2 098	1 528
Загальна сума зобов'язань		334 681	329 700	255 194
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ				
Статутний капітал	16	206 060	206 060	206 060
Емісійний дохід	16	23	23	23
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174	12 174
Інші резерви	9, 10	(4 091)	(2 248)	(660)
Резервні та інші фонди банку	16	9 696	8 481	6 850
Накопичений дефіцит		(157 247)	(171 665)	(169 918)
Загальна сума власного капіталу		66 615	52 825	54 529
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		401 296	382 525	309 723

Затверджено до випуску та підписано 26 липня 2022 року.

Г. Бірюк
Голова ПравлінняГ. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер фінансів

ДОДАТОК Б

ПАТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Окремий звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід

У мільйонах українських гривень	Прим.	2016 рік	2015 рік
Процентні доходи	19	33 255	30 640
Процентні витрати	19	(29 364)	(27 861)
Чистий процентний дохід		3 891	2 779
Резерв на знецінення кредитів та авансів клієнтам	9	(154 617)	(3 691)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на знецінення кредитів та авансів клієнтам		(150 726)	(912)
Доходи за виплатами та комісійними	20	10 365	6 660
Витрати за виплатами та комісійними	20	(2 205)	(1 640)
(Збитки мінус прибутки)/прибутки мінус збитки від вбудованих похідних фінансових інструментів	27	(23 955)	6 517
(Збитки мінус прибутки) від операцій з іноземною валютою		(206)	(1 615)
(Збитки мінус прибутки) від переоцінки іноземної валюти		(4 266)	(634)
Інші операційні доходи		1 474	247
Прибуток від вибуття або припинення інвестицій в дочірні компанії		630	187
Прибуток від реалізації інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу		1 961	-
Адміністративні та інші операційні витрати	21	(9 906)	(8 420)
(Збиток)/прибуток до оподаткування		(176 814)	390
Доходи/(витрати) з податку на прибуток	22	576	(152)
Чистий (збиток)/прибуток за рік		(176 238)	238
Інші сукупні доходи/(збитки):			
<i>Статті, які будуть у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Нереалізований прибуток за інвестиційними цінними паперами, які є в наявності для продажу		769	752
Реалізований прибуток, рекласифікований до прибутку або збитку за інвестиційними цінними паперами, які є в наявності для продажу		(1 981)	-
Ефект на податок на прибуток	22	312	(136)
<i>Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Резерв переоцінки приміщень	11	351	-
Ефект на податок на прибуток	22	(62)	-
Інші сукупні (витрати)/доходи		(611)	616
ВСЬОГО СУКУПНОГО (ЗБИТКУ)/ДОХОДУ ЗА ПЕРІОД		(176 849)	854
Базисний та скоригований (збиток)/дохід на акцію щодо прибутку, який належить власникам Банку (у гривнях на акцію)	18	(2 230,86)	3,37

Затверджено до випуску та підписано 16 травня 2017 року.

О.В. Шлапак
Голова Правління

 В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Продовження додатку Б

ПАТ КБ "ПРИВАТБАНК"**Окремий звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід**

У мільйонах українських гривень	Прим.	2017 рік	2016 рік
Процентні доходи	21	24 485	31 358
Процентні витрати	21	(18 374)	(29 364)
Чистий процентний дохід		6 111	1 994
Відрахування до резерву на знецінення кредитів та авансів клієнтам	9	(18 346)	(154 617)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на знецінення кредитів та авансів клієнтам		(12 235)	(152 623)
Доходи за виплатами та комісійними	22	13 211	10 365
Витрати за виплатами та комісійними	22	(3 017)	(2 205)
Прибуток мінус збитки від реалізації інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу		-	1 981
Прибуток мінус збитки(збитки мінус прибуток) від вбудованих похідних фінансових інструментів	29	3 491	(23 955)
Прибуток мінус збитки(збитки мінус прибуток) від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		1 084	(206)
Збитки мінус прибуток від переоцінки іноземної валюти		(2 501)	(4 266)
Зменшення корисності інвестиції в асоційовану компанію		(286)	-
Прибуток від вибуття або припинення інвестицій в дочірні компанії		-	630
Збитки від знецінення приміщень та інвестиційної нерухомості		(1 112)	(16)
Знецінення нематеріальних активів		(292)	-
Знецінення майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя		(11 559)	-
Адміністративні та інші операційні витрати	23	(12 194)	(9 771)
Інші доходи		1 530	3 252
Інші збитки		(15)	-
Збиток до оподаткування		(23 895)	(176 814)
(Витрати)/кредит з податку на прибуток	24	(19)	576
Чистий збиток за рік		(23 914)	(176 238)
Інші сукупні доходи(витрати):			
<i>Статті, які будуть у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
<i>Інвестиції для подальшого продажу:</i>			
- Нереалізований (збиток)/прибуток за інвестиційними цінними паперами, які є в наявності для продажу			
		(1 000)	769
Реалізований прибуток, рекласифікований до прибутку або збитку за інвестиційними цінними паперами, які є в наявності для продажу			
	24	-	(1 981)
Ефект на податок на прибуток			
		-	312
<i>Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Резерв переоцінки приміщень			
	13	(20)	351
Ефект на податок на прибуток			
	24	4	(62)
Інші сукупні витрати		(1 016)	(611)
ВСЬОГО СУКУПНОГО ВИТРАТИ ЗА ПЕРІОД		(24 930)	(176 849)
Базисний та скоригований витрати на акцію щодо прибутку, який належить акціонеру Банку (у гривнях на акцію)	20	(56,82)	(2 230,86)

Затверджено до випуску та підписано 24 квітня 2018 року.

П. Крумханзпл
Голова Правління

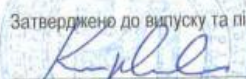
В. В. Яроленко
Головний бухгалтер

Продовження додатку Б

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід

У мільйонах українських гривень	Прим.	2018 рік	2017 рік (перераховано)
Процентні доходи	20	30 754	24 485
Процентні витрати	20	(14 002)	(18 374)
Чистий процентний дохід		16 752	6 111
Відрахування до резерву на зменшення корисності	21	(6 089)	(7 379)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		10 663	(1 268)
Доходи за виплатами та комісійними	22	19 590	13 211
Витрати за виплатами та комісійними	22	(4 402)	(3 017)
Прибутки мінус збитки від вбудованих похідних фінансових інструментів	9	-	3 491
Прибутки мінус збитки від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		1 983	1 084
Прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти		1 145	(2 501)
Прибутки мінус збитки від реалізації інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		3	-
Збитки мінус прибутки від переоцінки інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	(3 085)	-
(Збитки)/прибутки від оцінки приміщень та інвестиційної нерухомості		(553)	247
Зменшення корисності нематеріальних активів		-	(1)
Зменшення корисності майна, що перейшло у власність банку як заставадержателя		(13)	(71)
Зменшення корисності інвестиції в асоційовану компанію		-	(99)
Адміністративні та інші операційні витрати	23	(13 988)	(12 194)
Інші доходи		1 457	1 530
Інші витрати		(11)	(15)
Прибуток до оподаткування		12 789	397
Кредит/(витрати) з податку на прибуток	24	9	(19)
Чистий прибуток за рік		12 798	378
Інші сукупні доходи/(витрати):			
<i>Статті, які будуть у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Фінансові інструменти, що визнаються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
- Нереалізований збиток від інвестиційних цінних паперів		(1 872)	(1 000)
- Прибуток, що рекласифіковано до складу прибутків чи збитків		(3)	-
- Зміни у резерві під очікувані кредитні збитки		-	-
- Податковий ефект		-	-
<i>Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Приміщення:			
- Переоцінка приміщень		2	(20)
- Податковий ефект		(1)	4
Інші сукупні витрати		(1 874)	(1 016)
ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ/(ВИТРАТ) ЗА РІК		10 924	(638)
Базисний та скоригований дохід на акцію щодо прибутку, який належить акціонеру Банку (у гривнях на акцію)	19	17,39	0,90

Затверджено до випуску та підписано 23 квітня 2019 року.

 П. Крумханцл
 Голова Правління

 Г. Ю. Самаріна
 Заступник Голови Правління
 (з питань фінансів)

 В. В. Ярмоленко
 Головний бухгалтер

Продовження додатку Б

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід

У мільйонах українських гривень	Прим.	2019 рік	2018 рік
Процентні доходи	20	33 841	30 754
Процентні витрати	20	(14 174)	(14 002)
Чистий процентний дохід		19 667	16 752
Відрахування до резерву на зменшення корисності	21	(4)	(6 089)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		19 663	10 663
Доходи за виплатами та комісійними	22	24 575	19 590
Витрати за виплатами та комісійними	22	(6 386)	(4 402)
Прибутки мінус збитки від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		2 589	1 983
Прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти		6 510	1 145
Прибутки мінус збитки від реалізації інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		8	3
Збитки мінус прибутки від переоцінки інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток		(1 526)	(3 085)
Прибутки(збитки) від оцінки будівель та інвестиційної нерухомості		4	(553)
Зменшення корисності майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя		(134)	(13)
Відновлення зменшення корисності асоційованої компанії		8	-
Адміністративні та інші операційні витрати	23	(14 815)	(13 988)
Інші чисті доходи		2 113	1 446
Прибуток до оподаткування		32 609	12 789
Кредит з податку на прибуток	24	-	9
Чистий прибуток за рік		32 609	12 798
Інші сукупні доходи(витрати):			
<i>Статті, які будуть у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Фінансові інструменти, що визнаються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
- Нерезалізований прибуток(збиток) від переоцінки		2 037	(1 872)
- Прибуток, що рекласифіковано до складу прибутків чи збитків		(8)	(3)
- Зміни у резерві під очікувані кредитні збитки		-	-
- Податковий ефект		-	-
<i>Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Будівлі:			
- Переоцінка будівель		(70)	2
- Податковий ефект		15	(1)
Інші сукупні доходи(витрати)		1 974	(1 874)
ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ ЗА РІК		34 583	10 924
Базисний та скоригований дохід на акцію щодо прибутку, який належить акціонеру Банку (у гривнях на акцію)	19	44,31	17,39

Затверджено до випуску та підписано 29 квітня 2020 року.

Г. Крумханц
Голова ПравлінняГ. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління
(з питань фінансів)В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Продовження додатку Б

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"

Окремий звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2020 рік	2019 рік
Процентні доходи	18	33 563	33 841
Процентні витрати	18	(11 961)	(14 174)
Чистий процентний дохід		21 602	19 667
Відрахування до резерву на зменшення корисності	19	(1 771)	(4)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		19 831	19 663
Доходи за виплатами та комісійними	20	27 649	24 575
Витрати за виплатами та комісійними	20	(8 888)	(6 386)
Прибуток мінус збиток від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		3 103	2 589
(Збитки мінус прибутки)/прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти		(7 460)	6 510
Прибуток мінус збиток від реалізації інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	8	8
Прибуток мінус збиток/(збитки мінус прибутки) від переоцінки інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	16 045	(1 526)
Витрати щодо резерву під юридичні ризики	16	(8 577)	(387)
Збитки/(прибутки) від уцінки будівель (що перевищують дооцінку) та переоцінки інвестиційної нерухомості		(256)	4
Зменшення корисності майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя		(119)	(134)
(Зменшення корисності)/відновлення зменшення корисності інвестиції в асоційовану компанію		(124)	8
Адміністративні та інші операційні витрати	21	(18 006)	(14 428)
Інші чисті доходи		1 090	2 113
Прибуток до оподаткування		24 296	32 609
Кредит з податку на прибуток	22	6	-
Чистий прибуток за рік		24 302	32 609
Інші сукупні доходи/(витрати):			
<i>Статті, які будуть у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Фінансові інструменти, що визнаються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
- Нереалізований (збиток)/прибуток від переоцінки		(1 649)	2 037
- Прибуток, що рекласифіковано до складу прибутків чи збитків		(8)	(8)
- Податковий ефект		(6)	-
<i>Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Будівлі:			
- Переоцінка будівель		139	(70)
- Податковий ефект		(25)	15
Інші сукупні (витрати)/доходи		(1 549)	1 974
ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ ЗА РІК		22 753	34 583

Затверджено до випуску та підписано 16 березня 2021 року.

Г. Ю. Самаріна
В.о. Голови Правління

 В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Продовження додатку Б

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2021 рік	2020 рік (як рекласифіковано)
Процентні доходи в т.ч.:		35 854	33 563
- процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	17	30 870	28 547
- інші процентні доходи	17	4 984	5 016
Процентні витрати	17	(6 537)	(11 961)
Чистий процентний дохід		29 317	21 602
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	18	(856)	(1 809)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		28 461	19 793
Комісійні доходи	19	35 057	27 649
Комісійні витрати	19	(11 840)	(8 888)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		3 226	3 103
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		1 017	(7 460)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	32	8
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	9	(7 666)	16 045
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості		(873)	(256)
Витрати на виплати працівникам		(8 904)	(8 192)
Амортизаційні витрати		(2 183)	(1 791)
Частка прибутку (збитку) асоційованих підприємств та спільних підприємств, облік яких ведеться за методом участі в капіталі		-	(124)
Інші адміністративні та операційні витрати в т.ч.:		(2 348)	(16 681)
- розформування (витрати на створення) резерву під юридичні ризики	15, 20	6 464	(8 539)
- адміністративні та операційні витрати	20	(8 812)	(8 142)
Інші доходи		1 286	1 200
Інші прибутки (збитки) - збиток від модифікації фінансових активів		(111)	(104)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(164)	(6)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		77	-
Прибуток до оподаткування		35 067	24 296
Витрати на сплату податку (доходи від повернення податку)	21	(17)	6
Прибуток за рік		35 050	24 302

Затверджено до випуску та підписано 26 липня 2022 року.

Г. Бьощ
Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)

В. В. Яроменко
Головний бухгалтер